

Academiejaar 2008-2009

Programmagids

Bachelor in de logopedie en de audiologie

Bachelor 3 - Logopedie

Opleidingsonderdeel	Groep	Stp.	Semester	Deeltijds
Spraak	Kernvakken	6	1	deel 1
Taal	Kernvakken	6	1	deel 1
Communicatie	Kernvakken	4	1	deel 1
Beroepsvoorbereiding Logopedie	Kernvakken	3	1 + 2	deel 1
Stage Logopedie 1ste periode	Kernvakken	10	2	deel 2
Stage Logopedie 2de periode	Kernvakken	10	2	deel 2
Scriptie Logopedie	Scriptie	12	2	deel 2
Personen met verstandelijke beperkingen	Keuzevakken	3	1	deel 1
Personen met neuromotorische beperkingen	Keuzevakken	3	1	deel 1
Volwassenen met verworven neurogene	Keuzevakken	3	1	deel 1
Kinderen met ontwikkelings- en gedragsstoornissen	Keuzevakken	3	1	deel 1
Meertalige kinderen met communicatiestoornissen	Keuzevakken	3	1	deel 1

Studiecontract

De bachelorsopleiding logopedie en audiologie behoort tot het studiegebied Gezondheidszorg en heeft als doel studenten op te leiden tot bachelor in de logopedie en de audiologie, afstudeerrichting logopedie of afstudeerrichting audiologie. De globale beschrijving van deze beroepen en van de taken van een logopedist en een audioloog kunnen als volgt weergegeven worden:

Logopedie is een toegepaste gedragswetenschap, die zich richt op het intermenselijk communicatiegedrag, gespecificeerd als volgt:

Het is de taak van de logopedist om de communicatie te bevorderen en, waar nodig, te optimaliseren. Dit komt neer op het scheppen van goede basisvoorwaarden voor communicatiegedrag, het begeleiden en bijsturen ervan en het verbeteren of herstellen van afwijkende of gestoorde communicatieprocessen. Dit laatste heeft te maken met de preventie, de diagnostiek en de therapie van problemen op het vlak van de stem, de spraak, het gehoor en de taal (m.i.v. de vaardigheden lezen, schrijven en rekenen, voor zover deze hierop steunen). Deze problemen kunnen voorkomen bij kinderen, jongeren, volwassenen en ouderen. Het logopedisch handelen impliceert eveneens de behandeling van orale disfuncties en het zoeken naar vervangende en ondersteunde communicatie wanneer de voor de hand liggende communicatiekanalen uitgevallen zijn of inefficiënt geworden zijn.

(VLOR, studie 14: beroepsprofiel van de logopedist, 1997)

De audioloog is de paramedicus gespecialiseerd in de detectie van gehoorstoornissen en de klinische audiometrie, vestibulometrie, de aanpassing van hoorhulpmiddelen met bijhorende begeleiding, de preventie van gehoorstoornissen en van gehoorbeschadiging door lawaai.

Als klinisch audioloog doet hij aan detectie van gehoorstoornissen en voert op aanvraag van de Neus-, Keel- en Oorarts alle technische onderzoeken uit ter evaluatie van de auditieve, auditief-neurale en vestibulaire functies.

Als audicien (gehoorprothesist) verbetert hij het horen door middel van elektro-akoestische, vibrotactiele en elektrische hoorapparaten of andere bijkomende hulpmiddelen.

Op eigen verantwoordelijkheid voert hij de prothetische audiometrie uit, die leidt tot de eindselectie van het optimale hoortoestel en andere hulpmiddelen die de schoolse, de professionele en de sociale integratie van de persoon met auditieve stoornis bevorderen.

Hij implementeert middelen ter bescherming van het gehoor tegen schadelijke bronnen en begeleidt de persoon met het doel deze hulpmiddelen efficiënt te gebruiken.

De audicien ziet de aanpassing van de hoortoestellen als deel van de integrale hulpverlening aan personen met een auditieve handicap.

Hij begeleidt de persoon met slechthorendheid of doofheid tijdens het aanpassingsproces en verwijst eventueel naar andere disciplines in het kader van een multidisciplinaire benadering voor o.a. hoortraining, lipleestraining, communicatietraining en psychosociale problematiek).

Hij verricht alle metingen ter evaluatie van het functioneren van het hoortoestel en de meetapparatuur. Hij staat in voor de nazorg.

Als sonometrist verricht hij geluidsmetingen. Hij bepaalt of de wettelijke normen zijn overschreden en berekent het effect en de doeltreffendheid van de gehoorbeschermingsmiddelen. Hij verricht de metingen ter evaluatie en ijking van de onderzoeksapparatuur.

(VLOR, Studie 13: beroepsprofiel van de audioloog, 1997)

Tijdens de opleiding verwerft de student de nodige kennis, inzichten, vaardigheden en attitudes om het beroep van logopedist of audioloog te kunnen uitvoeren.

De eerste twee studiejaar van de opleiding bachelor in de logopedie en audiologie zijn gemeenschappelijk. De student maakt kennis met het leergebied logopedie en de audiologie: zowat de helft van het programma handelt over logopedische wetenschappen en vaardigheden. De andere helft handelt over ondersteunende wetenschappen.

In het eerste jaar bachelor wordt het normale communicatiegedrag bestudeerd. De student leert wat normale spraak is, hoe de taal normaal ontwikkelt bij een kind, wat een goede stemgeving is, hoe een kind leert lezen en schrijven, wat de functie van het gehoor is, enz. Om dit op een degelijke en wetenschappelijk verantwoorde manier te kunnen realiseren zijn elementen uit ondersteunende wetenschappen nodig. Daarom staan basisbeginselen van de fysica met betrekking tot het medisch, psychologisch en taalkundig gebied op het programma. Daarna, eveneens in het eerste jaar, wordt het afwijkend communicatiegedrag in kaart gebracht. De fenomenologie wordt uitgebreid bestudeerd. De ondersteunende wetenschappen leveren de student hiervoor waardevolle descriptoren, parameters, modellen, en dergelijke.

De thema's in het tweede jaar bachelor zijn onderzoek en diagnostiek van afwijkend communicatiegedrag en de daarbij horende therapeutische interventies. Theorie en praktijk vullen elkaar voortdurend aan. In het tweede jaar loopt de student ook stage.

Bij de start van het derde jaar bachelor kiest de student voor n van de volgende afstudeerrichtingen: logopedie of audiologie. Na het behalen van het eerste diploma (bv . afstudeerrichting logopedie) kan de student in een bijkomend jaar het tweede diploma (i.c. afstudeerrichting audiologie) verwerven.

In de afstudeerrichting logopedie is er een verdere verdieping in de verschillende stoornisgebieden en komen specifieke populaties aan bod. Stages en scriptie vormen een belangrijk onderdeel van het derde jaar.

In de afstudeerrichting audiologie wordt de klinische audiologie, het aanpassen van hoortoestellen en de revalidatie bestudeerd. Dit gebeurt aan de hand van diverse casussen: otosclerose, mechanische en chemische beschadiging van het gehoor, presbycusis, ziekte van Menière, congenitaal doven, cochleaire implant, acusticus neurinoom, chronische otorrhee, gehoorstoornissen bij meervoudig gehandicapten. Stages en colleges wisselen elkaar af. Elke student maakt een scriptie over een zelfgekozen onderwerp.

Een professionele bacheloropleiding geeft tevens een algemene vorming op meerdere vlakken:

Denk- en redeneervaardigheid

De student is in staat om zelfstandig, en in overeenstemming met beroepsspecifieke inzichten, een kwaliteitsvolle redenering op te bouwen.

Informatie verwerven en verwerken

De opleiding stelt nieuwe beroepsspecifieke informatie ter beschikking, die de student zelfstandig kan verwerven en verwerken.

Kritisch reflecteren

De student kan kritisch reflecteren op het eigen beroepsspecifieke functioneren.

Methodisch handelen

De opleiding biedt in de verschillende opleidingsonderdelen regelmatig nieuwe problemen aan. De student kan methodisch handelen om deze problemen aan te pakken.

Lidinggevende taken uitvoeren

De student kan zelfstandig werkplannen opmaken, initiatief nemen bij groepswerken, en taken bespreken met collegas.

Communiceren van informatie, problemen en oplossingen

De student kan zowel schriftelijk als mondeling beroepsgerichte informatie verstrekken, problemen formuleren en mogelijke oplossingen voorstellen.

Teamgericht werken

De student is in staat in een multidisciplinair team een eigen constructieve inbreng te doen, waarbij hij respect heeft voor de inbreng van de anderen.

Oplossingsgericht werken

De student kan gebruik maken van beroepsspecifieke inzichten bij het oplossen van professionele problemen.

Spraak

Code: LA3oSpraak
 Groep: Kernvakken
 Studiepunten: 6
 Creditcontract mogelijk: Ja
 Examencontract mogelijk: Ja
 Deeltijds: deel 1
 Semester: 1
 Onderwijstaal: Nederlands
 Coördinator: Manders Eric

Docenten: Ceuppens Piet, Eggers Kurt, Labaere Annelies, Manders Eric, Meersman Mark, Van Roy Anne Marie

Info voor studiekeizers

De lessen van dit opleidingsonderdeel kunnen worden beschouwd als een 'capita selecta' m.b.t. de fenomenen, de diagnose en de behandeling van spraakstoornissen (articulatiestoornissen, stemproblemen, vloeiendheidsstoornissen). Er wordt ingegaan op specifieke stoornissen, onderzoeks- en behandelmethoden, die nog niet aan bod kwamen in de vorige jaren.

Specialisatiegraad

verdiepend

Onderwijsactiviteiten

- Spraak

Inhoud

Vloeiendheid

- onderscheid normale/afwijkende onvloeiendheid
- overte en coverte fenomenen van afwijkende onvloeiendheid
- reactiewijzen en attitudes t.a.v. afwijkende vloeiendheid
- theorieën en verklaringsmodellen van vloeiendheidsstoornissen
- smal- en breedspectrumbenaderingen van vloeiendheidsstoornissen
- stotteren en co-morbiditeit
- taxatie van vloeiendheidsstoornissen m.i.v. stotterernst en coverte verschijnselen
- bepalen van de functionele samenhang tussen probleemelementen (functie- en betekenisanalyse -probleemsamenhang, ...)
- situering therapie voor vloeiendheidsstoornissen binnen het gedragstherapeutisch proces
- modificatieprocedures gebaseerd op het klassieke leerparadigma (wijzigen covert stottergedrag, cognitieve en emotionele herstructurering) en toepassingen
- modificatieprocedures gebaseerd op het operante leerparadigma (wijzigen overt stottergedrag) en toepassingen
- fenomenologie en diagnostiek van en therapeutische interventies bij broddelen & spreekvrees

Articulatie

volgende topics komen aan bod

- apraxie-dyspraxie (congenitale en verworven vorm): fenomenen, diagnose en therapie
- dysartrie (congenitale en verworven vorm): fenomenen, diagnose en therapie
- stoornissen in de primaire mondfuncties (eet- en voedingsstoornissen/dysfagie): op basis van het normale voedingspatroon en het normale slikproces worden de congenitale en verworven slikstoornissen gekaderd en wordt er een aanzet gegeven voor de behandeling (o.m. consistentie van voedsel, voedingstechnieken en bestaande materialen)
- spraakstoornissen bij schisis

Stem

- laryngectomie en alaryngeale spraak
- resonantiestoornissen
- stemtherapeutische programma's, waaronder het V.A.R.P. van T. Johnson en de faciliterende benaderingen van D. Boone
- stemtherapeutische technieken, waaronder de kauwmethode (Froeschels), de accentmethode (Svend Smith), de nasaleermethode (Pahn) en de ademritmische fonatie (Coblentz)

Doelstellingen

Beschrijving

De vermelde competenties hebben betrekking op 'spraak'.

Algemene competenties

1. Denk- en redeneervaardigheid - Beroepsspecifiek kunnen redeneren. (Kerncompetentie)
2. Informatie verwerven en verwerken - Beroepsspecifieke informatie zelfstandig en kritisch kunnen verwerven en verwerken. (Kerncompetentie)
3. Kritisch reflecteren - Kritisch kunnen reflecteren op het beroepsspecifieke functioneren. (Kerncompetentie)
4. Projectmatig en methodisch handelen in functie van creatieve kennisontwikkeling - Geconfronteerd met 'nieuwe' beroepsspecifieke problemen door combinatie van bestaande oplossingen planmatig een eigen oplossing kunnen genereren/tot stand brengen of op externe deskundigheid een beroep kunnen/willen doen. (Kerncompetentie)
5. Beschikken over het vermogen tot communiceren van informatie, ideeën, problemen en oplossingen, zowel aan specialisten als aan leken - In het Nederlands mondeling en schriftelijk over beroepsspecifieke onderwerpen kunnen communiceren met vertegenwoordigers van het eigen beroepenveld en met vertegenwoordigers van andere beroepenvelden. (Kerncompetentie)
6. Teamgericht kunnen werken - Met anderen in een internationale, multiculturele en/of multidisciplinaire beroepsomgeving kunnen samenwerken.
7. Oplossingsgericht kunnen werken in de zin van het zelfstandig kunnen definiëren en analyseren van complexe probleemsituaties in de beroepspraktijk en het kunnen ontwikkelen en toepassen van zinvolle oplossingsstrategieën - Beroepsspecifieke inzichten kunnen gebruiken bij het planmatig oplossen van een grote variëteit aan authentieke (en dus complexe) professionele problemen/het uitvoeren van uiteenlopende en authentieke beroepsopdrachten in overeenstemming met beroepsspecifieke vereisten.

Specifieke competenties

1. Advies en informatieverstrekking - Voorlichting - De student kan voorlichting geven aan hulpvragers en hun omgeving over vraagstellingen ten aanzien van ontstaan en instandhoudende factoren van stoornissen op logopedisch gebied en mogelijkheden tot behandeling. (Niveau: inzien)
2. Advies en informatieverstrekking - Screening - De student kan personen screenen die op verzoek van ouders, leerkrachten, artsen of andere beroepsbeoefenaars worden aangemeld. (Niveau: toepassen) (Kerncompetentie)
3. Advies en informatieverstrekking - Advies en doorverwijzing - De student kan de verwijzer en/of de gescreende personen en hun omgeving informeren omtrent het resultaat van de screening. (Niveau: toepassen) (Kerncompetentie)
4. Advies en informatieverstrekking - Advies en doorverwijzing - De student kan een advies formuleren voor verder onderzoek. (Niveau: toepassen)
5. Diagnostiek - Anamnese - De student kan relevante anamnesegegevens ten behoeve van de in te stellen behandeling verzamelen. (Niveau: toepassen) (Kerncompetentie)
6. Diagnostiek - Anamnese - De student kan relevante gegevens van andere hulpverleners omtrent de hulpvrager verzamelen. (Niveau: toepassen) (Kerncompetentie)
7. Diagnostiek - Anamnese - De student kan relevante anamnesegegevens schriftelijk registreren. (Niveau: toepassen) (Kerncompetentie)
8. Diagnostiek - Onderzoek - De student kan het onderzoeksinstrumentarium i.v.m. de stem, de spraak, de taal, het gehoor en de orale functies hanteren, teneinde gegevens te verzamelen die relevant zijn voor de voorwaarden, het gedrag en de stoornissen omtrent communicatie en oraal functioneren. (Niveau: toepassen) (Kerncompetentie)
9. Diagnostiek - Onderzoek - De student kan de verzamelde gegevens ordenen en interpreteren. (Niveau: toepassen) (Kerncompetentie)
10. Diagnostiek - Onderzoek - De student kan de verzamelde gegevens registreren en rapporteren. (Niveau: inzien)
11. Diagnostiek - Diagnose - De student kan een logopedische diagnose stellen en deze formuleren tegen de achtergrond van de hulpvraag. (Niveau: toepassen) (Kerncompetentie)
12. Diagnostiek - Diagnose - De student kan de conclusies uit de diagnose schriftelijk en mondeling registreren en rapporteren. (Niveau: inzien)
13. Behandeling - Analyse van behandelingsmogelijkheden - De student kan overwegen welke biologische en psychosociale factoren van invloed zijn op de behandelingsmogelijkheden. (Niveau: inzien)
14. Behandeling - Analyse van behandelingsmogelijkheden - De student kan overwegen welke logopedische methoden en hulpmiddelen toegepast kunnen worden. (Niveau: inzien) (Kerncompetentie)
15. Behandeling - Planning - De student kan het hoofddoel en de subdoelstellingen van de behandeling bepalen. (Niveau: toepassen) (Kerncompetentie)
16. Behandeling - Planning - De student kan over het behandelplan rapporteren en overleggen met de verwijzer. (Niveau: inzien)
17. Behandeling - Planning - De student kan het behandelplan overleggen met de hulpvrager en omgeving. (Niveau: inzien)
18. Behandeling - Behandeling - De student kan de juiste methoden en hulpmiddelen kiezen en op systematische wijze toepassen om de stoornis op logopedisch gebied te kunnen beïnvloeden. (Niveau: toepassen) (Kerncompetentie)
19. Behandeling - Behandeling - De student kan informatie verstrekken omtrent het doel, methoden en hulpmiddelen, en het verloop van de behandeling. (Niveau: inzien)
20. Behandeling - Behandeling - De student kan instructies geven bij de uitvoering van de diverse aspecten / oefeningen van de gekozen methoden en i.v.m. het omgaan met hulpmiddelen. (Niveau: weten)
21. Behandeling - Behandeling - De student kan mogelijkheden verschaffen aan de hulpvrager en zijn omgeving om de transfer in de praktijk toe te passen. (Niveau: inzien)
22. Behandeling - Behandeling - De student kan de verwijzer en het behandelteam informeren omtrent het verloop van de behandeling. (Niveau: integreren)
23. Behandeling - Behandeling - De student kan het behandelplan tijdens de uitvoeringsfase bijstellen indien nodig. (Niveau: inzien)
24. Behandeling - Behandeling - De student kan de doelstellingen, het verloop en het resultaat van de behandeling registreren en rapporteren. (Niveau: toepassen) (Kerncompetentie)
25. Behandeling - Evaluatie - De student kan de diagnose, de inhoud en de opbouw van het behandelplan, de

behandeling zelf evalueren. (Niveau: weten)

26. Behandeling - Evaluatie - De student kan het effect van de behandeling evalueren. (Niveau: inzien)

27. Samenwerking - Samenwerking - De student kan in zijn handelen rekening houden met het beroepsgeheim. (Niveau: integreren)

Vereiste voorkennis

Volgtijdelijkheid

- Ba2 / KV / Methodieken in de logopedie en audiologie
- Ba2 / KV / Spraak

Leermiddelen

Verplichte leermiddelen

Articulatie

Manders E., Van Roy A., Onuitgegeven cursusnota's bij het onderdeel articulatie.

Stes R. (2000). *Articulatiestoornissen, Fenomenen, Oorzaken en Behandeling*. Acco, Leuven/Amersfoort. p. 357-395 (dysartrie) en p. 397-423 (dyspraxie)

Vloeiendheid

Eggers, K., Meersman, M., *Handouts & reader bij de cursus vloeiendheidsstoornissen: Deel 1*. 3de jaar Bachelor in de Logopedie en Audiologie, Lessius Hogeschool, onuitgegeven cursus

Eggers, K., Meersman, M., *Handouts & reader bij de cursus vloeiendheidsstoornissen: Deel 2*. 3de jaar Bachelor in de Logopedie en Audiologie, Lessius Hogeschool, onuitgegeven cursus.

Eggers, K., Meersman, M., *Handouts & reader bij de cursus vloeiendheidsstoornissen: Deel 3*. 3de jaar Bachelor in de Logopedie en Audiologie, Lessius Hogeschool, onuitgegeven cursus

Aanbevolen leermiddelen

Handouts van de lespresentaties.

Documenten, artikels, e.a. die tijdens de lessen of via Toledo worden verspreid.

Van den Engel-Hoek L. (1990). *Eet- en drinkproblemen bij jonge kinderen*, Bruna, Gorcum.

Maks-Van der Veer S. (1995). *Slikken in beweging*; Swets & Zeitlinger, Lisse.

de Bodt M., Guns C., van Nuffelen G. (2006).- *Verworven slikstoornissen*.- Mechelen: Wolters Kluwer.

Type

- audiovisueel materiaal
- materiaal op digitale leeromgeving
- Andere: Handouts van lespresentaties.

Werkvormen

Types

- hoorcollege
- practicum
- groepswork
- begeleide zelfstudie

Evaluatie

Types

- schriftelijk examen
- mondeling examen

1e examenperiode (januari)

Deel articulatie: schriftelijk examen

Deel vloeiendheid: schriftelijk examen, waarvan een gedeelte in multiple choice vorm

Deel stem: mondeling examen

3e examenperiode (augustus/september)

Deel articulatie: schriftelijk examen

Deel vloeiendheid: schriftelijke examen, waarvan een gedeelte in multiple choice vorm

Deel stem: mondeling examen

Examencontract

De wijze van examineren is dezelfde als voor studenten met een diplomacontract. Eventuele opdrachten worden door de vakcoördinator meegedeeld aan de studenten.

Begeleiding

Studenten kunnen voor, tijdens of na de lessen terecht bij de docenten met vragen omtrent de leerstof.

Taal

Code: LA3oTaal
 Groep: Kernvakken
 Studiepunten: 6
 Creditcontract mogelijk: Ja
 Examencontract mogelijk: Ja
 Deeltijds: deel 1
 Semester: 1
 Onderwijstaal: Nederlands
 Coördinator: Lambers Kris

Docenten: Labaere Annelies, Lambers Kris, Lowette An, Manders Eric, Smits Ilse, Van Den Eynden Liesbeth

Info voor studiekeizers

In het 3de jaar is er een verdere verdieping op vlak van taalontwikkelingsstoornissen, verworven taalstoornissen en schriftelijke taal en rekenen. Binnen de diagnostiek worden een aantal onderzoeken verder uitgediept. Om als logopedist een gefundeerd hande­lingsplan te kunnen opstellen, bespreken we een aantal therapie­methodes en therapie­materiaal.

Specialisatiegraad

verdiepend

Onderwijsactiviteiten

- Taal

Inhoud

Deel 1: Taalontwikkelingsstoornissen

Diagnostiek

- Algemene uitgangspunten: recapitulering
- Onderzoeks- en analysemethoden en -instrumenten voor pragmatisch georiënteerde diagnostiek
- Bespreking en inoefening van een aantal concrete onderzoeken

Therapie

- Principes van de behandeling
- Pragmatische benadering: verdieping, uitwerking en toepassing
- Taalproblemen bij risicopopulaties
- Taal-leerproblemen bij oudere kinderen en adolescenten

Deel 2: Verworven taalstoornissen

Bespreking verworven taalstoornissen, andere dan afasie: taaluitval bij dementie, cranio-cerebrale traumata (C.C.T.), ...

Diagnose van afasie, dementie en aanverwante stoornissen

- Screeningsonderzoek
- Diagnostisch onderzoek

Therapie

- Communicatiegerichte AfasieBehandeling (C.A.B.)
- Algemene benaderingen m.b.t. afasie­therapie: verdieping
- Specifieke oefeningen/oefenprogramma's
- Informatieverstrekking over personen met verworven taalstoornissen

Deel 3: Schriftelijke taal en rekenen

Diagnostiek

- Algemene uitgangspunten: recapitulering

Therapie: technisch lezen, begrijpend lezen, spelling, rekenen:

- Grondslagen voor de behandeling: algemeen therapeutisch kader
- Principes van de behandeling
- Hande­lingsplan: van behandel­doelen naar hande­lingsplan
- Modificatieprocedures: van hande­lingsplan naar modificatieprocedures
- Therapie­voorbereiding en -verloop
- Specifieke oefeningen en oefenprogramma's
- Casussen

Doelstellingen

Beschrijving

De beroepsspecifieke competenties binnen dit opleidingsonderdeel hebben betrekking op taalontwikkelingsstoornissen, verworven taalstoornissen, schriftelijke taal en rekenen.

Diagnostiek - Onderzoek - Onderzoeksinstrumentarium: Het is de bedoeling dat studenten een aantal onderzoeken kennen, inzicht hebben in de toepassingsmogelijkheden en er enkele leren gebruiken.

Hande­lingsplan - Therapie: Om als logopedist een gefundeerd hande­lingsplan te kunnen opstellen en therapie te kunnen geven, bespreken we een aantal therapie­methodes en therapie­materiaal.

Van de studenten wordt verwacht dat zij met een verzorgde spraak en een aangepast schriftelijk en mondeling taalgebruik communiceren.

Algemene competenties

1. Denk- en redeneervaardigheid - Beroepsspecifiek kunnen redeneren. (Kerncompetentie)
2. Informatie verwerven en verwerken - Beroepsspecifieke informatie zelfstandig en kritisch kunnen verwerven en verwerken. (Kerncompetentie)
3. Kritisch reflecteren - Kritisch kunnen reflecteren op het beroepsspecifieke functioneren.

Specifieke competenties

1. Advies en Informatieverstrekking - Voorlichting - De student kan voorlichting geven aan werkers en studenten in de gezondheidszorg, welzijnszorg en onderwijs over logopedie in het algemeen en over ontstaan en instandhoudende factoren van stoornissen op logopedisch gebied, met als doel preventie en vroegtijdige onderkenning. (Niveau: inzien) (Kerncompetentie)
2. Diagnostiek - Onderzoek - De student kan het onderzoeksinstrumentarium i.v.m. de stem, de spraak, de taal, het gehoor en de orale functies hanteren, teneinde gegevens te verzamelen die relevant zijn voor de voorwaarden, het gedrag en de stoornissen omtrent communicatie en oraal functioneren. (Niveau: inzien) (Kerncompetentie)
3. Diagnostiek - Onderzoek - De student kan de verzamelde gegevens ordenen en interpreteren. (Niveau: inzien) (Kerncompetentie)
4. Diagnostiek - Onderzoek - De student kan de verzamelde gegevens registreren en rapporteren. (Niveau: inzien) (Kerncompetentie)
5. Diagnostiek - Diagnose - De student kan een logopedische diagnose stellen en deze formuleren tegen de achtergrond van de hulpvraag. (Niveau: inzien) (Kerncompetentie)
6. Diagnostiek - Diagnose - De student kan de conclusies uit de diagnose schriftelijk en mondeling registreren en rapporteren. (Niveau: inzien) (Kerncompetentie)
7. Behandeling - Analyse van behandelingsmogelijkheden - De student kan overwegen of de relevante voorwaarden aanwezig zijn tot het gebruik van orale functies en/of mogelijkheden tot communicatie. (Niveau: inzien) (Kerncompetentie)
8. Behandeling - Analyse van behandelingsmogelijkheden - De student kan overwegen welke biologische en psychosociale factoren van invloed zijn op de behandelingsmogelijkheden. (Niveau: inzien) (Kerncompetentie)
9. Behandeling - Analyse van behandelingsmogelijkheden - De student kan overwegen welke logopedische methoden en hulpmiddelen toegepast kunnen worden. (Niveau: inzien) (Kerncompetentie)
10. Behandeling - Planning - De student kan het hoofddoel en de subdoelstellingen van de behandeling bepalen. (Niveau: inzien) (Kerncompetentie)
11. Behandeling - Planning - De student kan het behandelplan overleggen met de hulpvrager en omgeving. (Niveau: inzien) (Kerncompetentie)
12. Behandeling - Behandeling - De student kan de juiste methoden en hulpmiddelen kiezen en op systematische wijze toepassen om de stoornis op logopedisch gebied te kunnen beïnvloeden. (Niveau: inzien) (Kerncompetentie)
13. Behandeling - Behandeling - De student kan de doelstellingen, het verloop en het resultaat van de behandeling registreren en rapporteren. (Niveau: inzien) (Kerncompetentie)
14. Behandeling - Evaluatie - De student kan de diagnose, de inhoud en de opbouw van het behandelplan, de behandeling zelf evalueren. (Niveau: inzien) (Kerncompetentie)
15. Samenwerking - Samenwerking - De student kent de grenzen van de bevoegdheden en de verantwoordelijkheden van de logopedist. (Niveau: inzien)
16. Samenwerking - Samenwerking - De student kan constructief deelnemen aan teambesprekingen. (Niveau: toepassen)

Vereiste voorkennis

Volgtijdelijkheid

- Ba2 / KV / Methodieken in de logopedie en audiologie
- Ba2 / KV / Taal

Leermiddelen

Verplichte leermiddelen

Cursussen:

- Manders, E., Labaere, A., *Taal. Deel 1: Taalontwikkelingsstoornissen - Verdieping*, 3de jaar Logopedie. Lessius Hogeschool. Onuitgegeven cursus.
- Manders, E., Lambers, K., *Taal. Deel 2: Verworven taalstoornissen - Verdieping*, 3de jaar Logopedie. Lessius Hogeschool. Onuitgegeven cursus.
- Lowette, A., Van den Eynden L., *Taal. Deel 3: Schriftelijke taal en rekenen - Verdieping*. 3de jaar Logopedie. Lessius Hogeschool. Onuitgegeven cursus.

Boek:

- Ruijssenaars, A.J.J.M., van Luit, J.E.H., van Lieshout, E.C.D.M. (2004). *Rekenproblemen en dyscalculie. Theorie, diagnostiek en behandeling*. Rotterdam: Lemniscaat. ISBN 90 5637 660 8

Aanbevolen leermiddelen

- Dharmaperwira-Prins R., Maas W. (2002). *Afasie. Beschrijving, onderzoek, behandeling*. Swets & Zeitlinger, Lisse.

Type

- cursus

- materiaal op digitale leeromgeving

Werkvormen

Types

- hoorcollege
- practicum
- begeleide zelfstudie
- opdracht

Evaluatie

Types

- schriftelijk examen
- paper/verslag
- permanente evaluatie

1e examenperiode (januari)

Schriftelijk examen over de drie delen.

Daarnaast is er een **opdracht** voor Deel 1: Taalontwikkelingsstoornissen. De behaalde punten tellen mee voor het examen.

Voor Deel 3: 'Schriftelijke taal en rekenen' is er een **verplichte taak** te maken. Deze taak is een voorwaarde om deel te nemen aan het examen 'Schriftelijke taal en rekenen'.

Puntenverdeling

Deel 1: Taalontwikkelingsstoornissen: 7 punten

Deel 2: Verworven taalstoornissen: 6 punten

Deel 3: Schriftelijke taal en rekenen: 7 punten

3e examenperiode (augustus/september)

Schriftelijk examen over de drie delen.

Puntenverdeling

Deel 1: Taalontwikkelingsstoornissen: 7 punten

Deel 2: Verworven taalstoornissen: 6 punten

Deel 3: Schriftelijke taal en rekenen: 7 punten

Examencontract

De wijze van examineren is dezelfde als voor studenten met een diplomacontract. De vakcoördinator deelt de opdrachten mee aan de student.

Begeleiding

Tijdens en na de les kunnen de studenten vragen stellen. De studenten worden gestimuleerd om gebruik te maken van de infrastructuur van het studeercentrum: handboeken, tijdschriften, videoreportages, enz.

Communicatie

Code: LA3oComm
 Groep: Kernvakken
 Studiepunten: 4
 Creditcontract mogelijk: Ja
 Examencontract mogelijk: Nee
 Deeltijds: deel 1
 Semester: 1
 Onderwijstaal: Nederlands
 Marie
 Coördinator: Ceuppens Piet

Docenten: Ceuppens Piet, Coppens Hilde, Huyskens Caroline, Loos Ellen, Smits Ilse, Van Oevelen Anke, Van Roy Anne

Info voor studiekeizers

Het opleidingsonderdeel bestaat uit twee deelactiviteiten: een deel rond ondersteunde communicatie en een deel rond coaching en begeleiding van de communicatieve vaardigheden van de studenten uit het eerste jaar.

Specialisatiegraad

verdiepend

Onderwijsactiviteiten

- Communicatie

Inhoud

Het opleidingsonderdeel bestaat uit twee deelactiviteiten: een deel rond ondersteunde communicatie en een deel rond coaching en begeleiding van de communicatieve vaardigheden van de studenten uit het eerste jaar.

- **Ondersteunde communicatie:**
 Personen met een ernstige communicatieve handicap en hun omgeving begeleiden is het basisprincipe van ondersteunde communicatie.
 De cursus ondersteunde communicatie bestaat uit vier hoofdstukken. Het eerste hoofdstuk bestaat uit de situering van het terrein en de inleidende begrippen: terminologie en doelgroepen. Een tweede hoofdstuk belicht de communicatievormen in het bijzonder de gebarensystemen en de grafische communicatievormen. In een derde hoofdstuk wordt er dieper ingegaan op de hulpmiddelen, zowel de laagtechnologische als hoogtechnologische hulpmiddelen.
 Het laatste hoofdstuk geeft een mogelijke opbouw van de behandeling van de personen met een communicatieve handicap.
- **Coaching en begeleiding:**
 Binnen dit deel leveren de studenten vooral praktisch werk:
  - Uitleggen van screeningsformulieren aan studenten eerste jaar
  - Geven van individuele feedback aan studenten eerste jaar
  - Dossierbeheer van 2 tot 3 studenten uit het eerste jaar
  - Opstellen van handelingsplannen om de communicatieve vaardigheden van de toegewezen studenten te verbeteren/optimaliseren
  - Individuele coaching van de toegewezen studenten (uitvoeren en bijsturen van de handelingsplannen)
 De studenten worden hierin bijgestaan en gestuurd door de docenten.

Doelstellingen

Beschrijving

De beschreven competenties hebben betrekking op "Communicatie"

Algemene competenties

1. Denk- en redeneervaardigheid - Beroepsspecifiek kunnen redeneren. (Kerncompetentie)
2. Informatie verwerven en verwerken - Beroepsspecifieke informatie zelfstandig en kritisch kunnen verwerven en verwerken. (Kerncompetentie)
3. Kritisch reflecteren - Kritisch kunnen reflecteren op het beroepsspecifieke functioneren. (Kerncompetentie)
4. Projectmatig en methodisch handelen in functie van creatieve kennisontwikkeling - Geconfronteerd met 'nieuwe' beroepsspecifieke problemen door combinatie van bestaande oplossingen planmatig een eigen oplossing kunnen genereren/tot stand brengen of op externe deskundigheid een beroep kunnen/willen doen. (Kerncompetentie)
5. Beschikken over het vermogen tot communiceren van informatie, ideeën, problemen en oplossingen, zowel aan specialisten als aan leken - In het Nederlands mondeling en schriftelijk over beroepsspecifieke onderwerpen kunnen communiceren met vertegenwoordigers van het eigen beroepsveld en met vertegenwoordigers van andere

beroepen velden.

6. Teamgericht kunnen werken - Met anderen in een internationale, multiculturele en/of multidisciplinaire beroepsomgeving kunnen samenwerken.

7. Oplossingsgericht kunnen werken in de zin van het zelfstandig kunnen definiëren en analyseren van complexe probleemsituaties in de beroepspraktijk en het kunnen ontwikkelen en toepassen van zinvolle oplossingsstrategieën - Beroepsspecifieke inzichten kunnen gebruiken bij het planmatig oplossen van een grote variëteit aan authentieke (en dus complexe) professionele problemen/het uitvoeren van uiteenlopende en authentieke beroepsopdrachten in overeenstemming met beroepsspecifieke vereisten. (Kerncompetentie)

Specifieke competenties

1. Advies en informatieverstrekking - Voorlichting - De student kan voorlichting geven aan werkers en studenten in de gezondheidszorg, welzijnszorg en onderwijs over logopedie in het algemeen en over ontstaan en instandhoudende factoren van stoornissen op logopedisch gebied, met als doel preventie en vroegtijdige onderkenning. (Niveau: toepassen) (Kerncompetentie)
2. Advies en informatieverstrekking - Voorlichting - De student kan voorlichting geven over het gebruik en de functie van stem, spraak, taal en gehoor bij spreekberoepen. (Niveau: toepassen)
3. Advies en informatieverstrekking - Voorlichting - De student kan voorlichting geven aan hulpvragers en hun omgeving over vraagstellingen ten aanzien van ontstaan en instandhoudende factoren van stoornissen op logopedisch gebied en mogelijkheden tot behandeling. (Niveau: toepassen)
4. Advies en informatieverstrekking - Screening - De student kan mogelijke stoornissen op het vlak van stem, spraak, taal en gehoor vroegtijdig opsporen. (Niveau: toepassen) (Kerncompetentie)
5. Advies en informatieverstrekking - Screening - De student kan personen screenen die op verzoek van ouders, leerkrachten, artsen of andere beroepsbeoefenaars worden aangemeld. (Niveau: toepassen)
6. Advies en informatieverstrekking - Advies en doorverwijzing - De student kan de verwijzer en/of de gescreende personen en hun omgeving informeren omtrent het resultaat van de screening. (Niveau: toepassen)
7. Advies en informatieverstrekking - Advies en doorverwijzing - De student kan een advies formuleren voor verder onderzoek. (Niveau: toepassen) (Kerncompetentie)
8. Advies en informatieverstrekking - Advies en doorverwijzing - De student kan personen doorverwijzen naar een arts of andere hulpverlener. (Niveau: toepassen) (Kerncompetentie)
9. Diagnostiek - Onderzoek - De student kan de verzamelde gegevens ordenen en interpreteren. (Niveau: toepassen) (Kerncompetentie)
10. Diagnostiek - Onderzoek - De student kan de verzamelde gegevens registreren en rapporteren. (Niveau: toepassen)
11. Diagnostiek - Diagnose - De student kan een logopedische diagnose stellen en deze formuleren tegen de achtergrond van de hulpvraag. (Niveau: toepassen)
12. Diagnostiek - Diagnose - De student kan de conclusies uit de diagnose schriftelijk en mondeling registreren en rapporteren. (Niveau: toepassen) (Kerncompetentie)
13. Behandeling - Analyse van behandelingsmogelijkheden - De student kan overwegen welke logopedische methoden en hulpmiddelen toegepast kunnen worden. (Niveau: toepassen) (Kerncompetentie)
14. Behandeling - Planning - De student kan het hoofddoel en de subdoelstellingen van de behandeling bepalen. (Niveau: toepassen) (Kerncompetentie)
15. Behandeling - Planning - De student kan over het behandelplan rapporteren en overleggen met de verwijzer. (Niveau: toepassen) (Kerncompetentie)
16. Behandeling - Planning - De student kan het behandelplan overleggen met de hulpvrager en omgeving. (Niveau: toepassen) (Kerncompetentie)
17. Behandeling - Behandeling - De student kan de juiste methoden en hulpmiddelen kiezen en op systematische wijze toepassen om de stoornis op logopedisch gebied te kunnen beïnvloeden. (Niveau: toepassen) (Kerncompetentie)
18. Behandeling - Behandeling - De student kan informatie verstrekken omtrent het doel, methoden en hulpmiddelen, en het verloop van de behandeling. (Niveau: toepassen) (Kerncompetentie)
19. Behandeling - Behandeling - De student kan instructies geven bij de uitvoering van de diverse aspecten / oefeningen van de gekozen methoden en i.v.m. het omgaan met hulpmiddelen. (Niveau: toepassen) (Kerncompetentie)
20. Behandeling - Behandeling - De student kan nagaan of de hulpvrager en zijn omgeving de instructies opvolgen. (Niveau: toepassen) (Kerncompetentie)
21. Behandeling - Behandeling - De student kan mogelijkheden verschaffen aan de hulpvrager en zijn omgeving om de transfer in de praktijk toe te passen. (Niveau: toepassen) (Kerncompetentie)
22. Behandeling - Behandeling - De student kan de verwijzer en het behandelteam informeren omtrent het verloop van de behandeling. (Niveau: toepassen)
23. Behandeling - Behandeling - De student kan het behandelplan tijdens de uitvoeringsfase bijstellen indien nodig. (Niveau: toepassen) (Kerncompetentie)
24. Behandeling - Behandeling - De student kan de doelstellingen, het verloop en het resultaat van de behandeling registreren en rapporteren. (Niveau: toepassen) (Kerncompetentie)
25. Behandeling - Evaluatie - De student kan de diagnose, de inhoud en de opbouw van het behandelplan, de behandeling zelf evalueren. (Niveau: toepassen) (Kerncompetentie)
26. Behandeling - Evaluatie - De student kan het effect van de behandeling evalueren. (Niveau: toepassen) (Kerncompetentie)
27. Samenwerking - Medewerking - De student kan zich aanpassen aan de structuur van de organisatie, met name als het gaat om hiërarchische lijnen, beslissingen, bevoegdheden en uitvoeringsverantwoordelijkheden. (Niveau: toepassen) (Kerncompetentie)
28. Samenwerking - Samenwerking - De student kent de grenzen van de bevoegdheden en de verantwoordelijkheden van de logopedist. (Niveau: toepassen)
29. Samenwerking - Samenwerking - De student kan zich houden aan afspraken omtrent het handelen op verwijzing. (Niveau: toepassen)

30. Samenwerking - Samenwerking - De student kan in zijn handelen rekening houden met het beroepsgeheim. (Niveau: toepassen) (Kerncompetentie)
31. Samenwerking - Samenwerking - De student kan ook andere teamleden / medewerkers informatie en instructies geven omtrent onderzoek, plan, verloop en resultaat van de behandeling. (Niveau: toepassen)
32. Samenwerking - Samenwerking - De student kan relevante informatie van andere disciplines opvragen. (Niveau: toepassen)
33. Samenwerking - Samenwerking - De student kan constructief deelnemen aan teambesprekingen. (Niveau: toepassen)
34. Beheer - Praktijkbeheer - De student kan onderzoeksgegevens en van het plan, en het resultaat en het verloop van de behandeling in een databestand van het patiëntendossier verwerken. (Niveau: toepassen) (Kerncompetentie)

Vereiste voorkennis

Volgtijdelijkheid

- Ba2 / KV / Communicatie
- Ba2 / KV / Stage

Leermiddelen

Verplichte leermiddelen

- Huybrechts, G (1999). *Articulatie in de praktijk: consonanten*. Leuven/Amersfoort: Acco
- Huybrechts, G (1999). *Articulatie in de praktijk: vocalen en diftongen*. Leuven/Amersfoort: Acco
- Timmermans, B. (2004). *Klink Klaar: een uitspraak- en intonatiegids voor het Nederlands*. Leuven: Davidsfonds
- Loncke, F. (1997). *SMOG. Spreken met ondersteuning van gebaren*. Antwerpen: Garant

Aanbevolen leermiddelen

- Eldar, A.M. (1997). *Spreken en zingen*. (44ste dr. Herz. en bijgew. door Franken, M.C., Kooijman, P.G.C). Assen: Van Gorcum
- Type
- handboek
  - cursus
  - audiovisueel materiaal
  - materiaal op digitale leeromgeving
  - materiaal op www

Werkvormen

Types

- hoorcollege
- practicum
- Andere: individuele begeleidingssessies en portfolio

Evaluatie

Types

- paper/verslag
- permanente evaluatie

1e examenperiode (januari)

permanente evaluatie deel coaching en begeleiding

2e examenperiode (juni)

Voor het deel 'Ondersteunende communicatie' is de evaluatie gebaseerd op een werkstuk waarin de student een persoon met een ernstige communicatieve handicap beschrijft. Deze beschrijving bestaat uit een diagnose, de gebruikte communicatievormen en hulpmiddelen. De student kan via eigen kanalen of via stage de persoon met een communicatieve handicap contacteren.

Voor het deel 'Coaching en begeleiding' gebeurt de evaluatie op basis van permanente evaluatie. Studenten ontvangen op regelmatige basis feedback. Studenten die om één of andere reden de coaching dienen te onderbreken voeren ter compensatie een schriftelijke opdracht uit.

permanente evaluatie deel coaching (4/5) + werkstuk deel ondersteunende communicatie (1/5)

3e examenperiode (augustus/september)

schriftelijke proef met mondelinge toelichting deel coaching (4/5) en herwerking werkstuk deel ondersteunende communicatie (1/5)

Begeleiding

Voor het deel coaching en begeleiding wordt iedere student individueel begeleid door één van de mentoren.

Beroepsvoorbereiding Logopedie

Code: LA1oBerVoorbLog
 Groep: Kernvakken
 Studiepunten: 3
 Creditcontract mogelijk: Ja
 Examencontract mogelijk: Ja
 Deeltijds: deel 1
 Semester: 1 + 2
 Onderwijstaal: Nederlands
 Docenten: Tuteleers Hilde
 Coördinator: Tuteleers Hilde

Info voor studiekeizers

In het opleidingsonderdeel 'Beroepsvoorbereiding' willen we samen met jou de overgang voorbereiden van de opleiding naar het arbeidsveld. We informeren je over het sociaal statuut van een werknemer en een zelfstandige. We leggen je uit wat je allemaal moet weten om een eigen praktijk op te starten en uit te bouwen. Tenslotte geven we je tips over hoe je solliciteert. Met deze kennis kan je voor jezelf uitmaken of je als werknemer en/of als zelfstandige aan de slag wil. Misschien beslis je wel om nog verder te studeren? Ook dat kan!

Specialisatiegraad

inleidend

Onderwijsactiviteiten

- Beroepsvoorbereiding Logopedie

Inhoud

Sociale Wetgeving

- Globale kadering van de Sociale Zekerheid: ziekteverzekering (o.a. arbeidsongeschiktheid en moederschapsrust), gezinsbijslag, pensioenen.
- Plichten en rechten binnen de R.S.Z. (werknemers)
- Plichten en rechten binnen de R.S.V.Z (zelfstandigen): hoofdberoep en bijberoep

Boekhouding en Fiscaliteit

- Inkomstenbelasting
  - Onroerende goederen
  - Roerende goederen en kapitalen
  - Beroepsinkomsten: Loontrekkende/Zelfstandige
  - Beroepskosten (bewijzen/criteria aftrekbare/niet aftrekbare (beroeps)kosten of forfait
  - Voorafbetalingen
  - Aangifte en controle
- B.T.W.-plichtig, gemengd of vrijgesteld
- Auteursrechten: SABAM

Ethiek en Deontologie

- De verschillen in benadering tussen ethiek, deontologie en recht
- De organisatie van de beroepsvereniging
- Verwerven van inzichten in de achtergrond en werking van een deontologische code
- Hoofditens van de code en de aandachtspunten van een ethiek van de gezondheidszorg

RIZIV en nomenclatuur

- Erkenningsprocedure om als logopedist/audicien toegang te krijgen tot het beroep
- Conventieregeling
- Voorwaarden voor terugbetaling van verstrekkingen, geleverd door de logopedist/audicien:
  - Procedure
  - Nomenclatuur
  - Honoraria

Brug tussen onderwijs en werkveld

- Levenslang leren en blijvend competenties verwerven
- Analyse van de arbeidsmarkt
- Matching: mogelijkheden met het diploma bachelor afstudeerrichting logopedie
- Panel met mensen uit het werkveld
- Solliciteren:
  - Vorm en inhoud van een CV/sollicitatiebrief/sollicitatiegesprek
  - Heroriëntering naar een andere job

Intensief Programma/Studiedagen

- De studenten die deelnemen aan het Intensief Programma volgen aldaar verschillende lezingen en workshops.
- De studenten die studiedagen volgen, maken een keuze uit het vormingsaanbod van de associaties K.U. Leuven, Universiteit Gent, Vlaamse Vereniging voor Logopedisten (VVL) en Stichting Integratie Gehandicaptenzorg (SIG) en of studiedagen in overleg met de vakcoördinator. Er worden 2 studiedagen van minstens 6 uur gevolgd of 4

studiedagen van minstens 3uur.

Doelstellingen

Beschrijving

Het opleidingsonderdeel heeft voornamelijk tot doel de student voor te bereiden op de overgang van onderwijs naar het arbeidsveld. Hij/zij moet kennis en inzicht verwerven in de rechten en de plichten van een werknemer en/of zelfstandige. Hij/zij moet de verantwoordelijkheden kennen en kunnen opnemen om als een waardige collega te functioneren op de arbeidsmarkt .

Algemene competenties

1. Denk- en redeneervaardigheid - Beroepsspecifiek kunnen redeneren. (Kerncompetentie)
2. Informatie verwerven en verwerken - Beroepsspecifieke informatie zelfstandig en kritisch kunnen verwerven en verwerken. (Kerncompetentie)
3. Beschikken over het vermogen tot communiceren van informatie, ideeën, problemen en oplossingen, zowel aan specialisten als aan leken - In het Nederlands mondeling en schriftelijk over beroepsspecifieke onderwerpen kunnen communiceren met vertegenwoordigers van het eigen beroepenveld en met vertegenwoordigers van andere beroepenvelden.
4. Een ingesteldheid tot levenslang leren hebben - Inzicht hebben in de beperktheden van de eigen beroepsspecifieke competenties en de bereidheid om deze via het volgen van opleiding weg te werken.
5. Besef hebben van maatschappelijke verantwoordelijkheid samenhangend met de beroepspraktijk - Begrip en betrokkenheid hebben ontwikkeld m.b.t. ethische, normatieve en maatschappelijke vragen samenhangend met de toepassing van beroepsspecifieke inzichten en gebruiken.

Specifieke competenties

1. Samenwerking - Medewerking - De student kan zich aanpassen aan de structuur van de organisatie, met name als het gaat om hiërarchische lijnen, beslissingen, bevoegdheden en uitvoeringsverantwoordelijkheden. (Niveau: weten) (Kerncompetentie)
2. Samenwerking - Samenwerking - De student kent de grenzen van de bevoegdheden en de verantwoordelijkheden van de logopedist. (Niveau: inzien) (Kerncompetentie)
3. Samenwerking - Samenwerking - De student kan in zijn handelen rekening houden met het beroepsgeheim. (Niveau: weten)
4. Beheer - Praktijkbeheer - De student kan de planning en administratie omtrent afspraken met de hulpvrager verzorgen. (Niveau: weten)
5. Beheer - Praktijkbeheer - De student kent de wettelijke bepalingen en regelgeving omtrent zijn arbeidssituatie. (Niveau: inzien) (Kerncompetentie)
6. Beheer - Praktijkbeheer - De student kan het management van de eigen bedrijfsvoering bewaken. (Niveau: inzien)
7. Bijscholing - Zelfstudie - De student kan bijscholingsmogelijkheden volgen en verwerken. (Niveau: weten)

Vereiste voorkennis

Competenties

Geen specifieke competenties vereist

Leermiddelen

Verplichte leermiddelen

Hand-outs en documentatie van de (gast)spreker(s)
Informatie bekomen via de leeromgeving

Type

- materiaal op digitale leeromgeving
- materiaal op www
- Andere: materiaal aangebracht door de betrokken gastspreker

Werkvormen

Omschrijving

Contacturen:

Door actieve deelname aan colleges, groepswork en discussie voldoet de student aan de doelstellingen. Bij de toetsing van de doelstellingen ligt het accent op 'vaardigheden' en 'attitudes'. Toetsing daarvan gebeurt wanneer de docent de groepen bezoekt en/of de taak nakijkt. De docent begeleidt ze partieel en bevraagt ze over de stand van zaken en over het proces

van het overleg.

Elke groep levert een schriftelijk verslag van de opdracht in, hetzij tijdens het contactmoment, hetzij op TOLEDO, afhankelijk van de vraag van de spreker. Het verslag formaliseert de deelname aan de onderwijsactiviteiten.

Studiedagen:

De studenten maken een schriftelijk verslag van de gevolgde studiedagen/lezingen/workshops.

Types

- hoorcollege
- discussieseminarie
- groepswork
- Andere: individueel werk

Evaluatie

Types

- mondeling examen
- Andere: opdrachten

1e examenperiode (januari)

De punten worden behaald aan de hand van de opdrachten en het mondelinge examen.

3e examenperiode (augustus/september)

Mondeling examen

Examencontract

De wijze van examineren is dezelfde als voor studenten met een diplomacontract 1ste semester. De vakcoördinator deelt de opdrachten mee aan de student.

Begeleiding

Tijdens en na de les kunnen de studenten vragen stellen. De studenten worden gestimuleerd om gebruik te maken van de infrastructuur van het studeercentrum.

Stage Logopedie 1ste periode

Code: LA2oStageLog1
Groep: Kernvakken
Studiepunten: 10
Creditcontract mogelijk: Ja
Examencontract mogelijk: Nee
Deeltijds: deel 2
Semester: 2
Onderwijstaal: Nederlands
Docenten: Lowette An
Coördinator: Lowette An

Info voor studiekeizers

Stage is ongetwijfeld de plaats bij uitstek om je logopedische competenties te ontwikkelen. In de eerste stageperiode van 3Ba L krijgen je volop kansen om zelfstandig te handelen.

Specialisatiegraad

verdiepend

Onderwijsactiviteiten

- Stage Logopedie 1ste periode

Inhoud

Na de verschillende stageperiodes dient de student de competenties verworven te hebben, nodig voor het uitvoeren van de activiteiten, die tot het takenpakket van de logopedist behoren.

Bij de stage 3de jaar ligt de klemtoon op zelfstandig werken, met focus op de therapie.

De stage gaat door in alle settings waar een logopedist werkzaam is: revalidatiecentrum; ziekenhuis; school voor BLO en/of BuSO, rust- en verzorgingstehuis; zelfstandige praktijk; medisch pedagogisch instituut.

De problematiek omhelst alle vormen van communicatiestoornissen m.b.t. spraak, taal en gehoor.

Kernpunten uit de inhoud zijn:

- Kennismaken met de stage-instelling en het personeel
- Concrete afspraken maken met de begeleidende logopedist(en): uurregeling vastleggen, weekschema uitwerken, ...
- Dossiers inzien van de patiënten.
- Observeren.
- Zelfstandig diagnose, handelingsplan op lange en korte termijn opmaken voor de casuspatiënten. Voor de andere patiënten gebeurt dit onder begeleiding van de logopedist.
- Evolueren naar zelfstandig onderzoeken en behandelen van de casuspatiënten en een aantal andere patiënten.
- Bijhouden van het stageschrift.
- Reflecteren over de stage aan de hand van de wekelijkse evaluaties.
- Zich documenteren: technieken, methodieken, materiaal, literatuur, ...

Doelstellingen

Beschrijving

De vermelde beroepsspecifieke competenties hebben betrekking op spraak en taal (en gehoor). De competenties betreffen diagnostiek maar vooral therapie.

Stage 1 in het 3de jaar, afstudeerrichting Logopedie, heeft als hoofddoel zelfstandig handelen, voornamelijk 'therapie'.

Algemene competenties

1. Denk- en redeneervaardigheid - Beroepsspecifiek kunnen redeneren. (Kerncompetentie)
2. Informatie verwerven en verwerken - Beroepsspecifieke informatie zelfstandig en kritisch kunnen verwerven en verwerken. (Kerncompetentie)
3. Kritisch reflecteren - Kritisch kunnen reflecteren op het beroepsspecifieke functioneren. (Kerncompetentie)
4. Projectmatig en methodisch handelen in functie van creatieve kennisontwikkeling - Geconfronteerd met 'nieuwe' beroepsspecifieke problemen door combinatie van bestaande oplossingen planmatig een eigen oplossing kunnen genereren/tot stand brengen of op externe deskundigheid een beroep kunnen/willen doen. (Kerncompetentie)
5. Leiding geven - Courante leidinggevende taken kunnen uitvoeren.
6. Beschikken over het vermogen tot communiceren van informatie, ideeën, problemen en oplossingen, zowel aan specialisten als aan leken - In het Nederlands mondeling en schriftelijk over beroepsspecifieke onderwerpen kunnen communiceren met vertegenwoordigers van het eigen beroepenveld en met vertegenwoordigers van andere beroepenvelden. (Kerncompetentie)
7. Een ingesteldheid tot levenslang leren hebben - Inzicht hebben in de beperktheden van de eigen beroepsspecifieke competenties en de bereidheid om deze via het volgen van opleiding weg te werken.
8. Teamgericht kunnen werken - Met anderen in een internationale, multiculturele en/of multidisciplinaire beroepsomgeving

kunnen samenwerken.

9. Oplossingsgericht kunnen werken in de zin van het zelfstandig kunnen definiëren en analyseren van complexe probleemsituaties in de beroepspraktijk en het kunnen ontwikkelen en toepassen van zinvolle oplossingsstrategieën - Beroepsspecifieke inzichten kunnen gebruiken bij het planmatig oplossen van een grote variëteit aan authentieke (en dus complexe) professionele problemen/het uitvoeren van uiteenlopende en authentieke beroepsopdrachten in overeenstemming met beroepsspecifieke vereisten. (Kerncompetentie)

10. Besef hebben van maatschappelijke verantwoordelijkheid samenhangend met de beroepspraktijk - Begrip en betrokkenheid hebben ontwikkeld m.b.t. ethische, normatieve en maatschappelijke vragen samenhangend met de toepassing van beroepsspecifieke inzichten en gebruiken.

Specifieke competenties

1. Advies en informatieverstrekking - Voorlichting - De student kan voorlichting geven aan hulpvragers en hun omgeving over vraagstellingen ten aanzien van ontstaan en instandhoudende factoren van stoornissen op logopedisch gebied en mogelijkheden tot behandeling. (Niveau: weten)
2. Advies en informatieverstrekking - Screening - De student kan mogelijke stoornissen op het vlak van stem, spraak, taal en gehoor vroegtijdig opsporen. (Niveau: toepassen)
3. Advies en informatieverstrekking - Screening - De student kan personen screenen die op verzoek van ouders, leerkrachten, artsen of andere beroepsbeoefenaars worden aangemeld. (Niveau: toepassen)
4. Advies en informatieverstrekking - Advies en doorverwijzing - De student kan de verwijzer en/of de gescreende personen en hun omgeving informeren omtrent het resultaat van de screening. (Niveau: toepassen)
5. Advies en informatieverstrekking - Advies en doorverwijzing - De student kan een advies formuleren voor verder onderzoek. (Niveau: toepassen)
6. Advies en informatieverstrekking - Advies en doorverwijzing - De student kan personen doorverwijzen naar een arts of andere hulpverlener. (Niveau: toepassen)
7. Diagnostiek - Analyse van de verwijzing - De student kan de verwijzing van de behandelende arts, tandarts of andere verwijzende instanties analyseren. (Niveau: toepassen)
8. Diagnostiek - Analyse van de verwijzing - De student kan contact opnemen met de verwijzer bij onduidelijke en/of onvolledige vraagstelling naar logopedische behandeling en/of onderzoek. (Niveau: toepassen)
9. Diagnostiek - Anamnese - De student kan relevante anamnesegegevens ten behoeve van de in te stellen behandeling verzamelen. (Niveau: toepassen) (Kerncompetentie)
10. Diagnostiek - Anamnese - De student kan relevante gegevens van andere hulpverleners omtrent de hulpvrager verzamelen. (Niveau: toepassen) (Kerncompetentie)
11. Diagnostiek - Anamnese - De student kan relevante anamnesegegevens schriftelijk registreren. (Niveau: toepassen) (Kerncompetentie)
12. Diagnostiek - Onderzoek - De student kan het onderzoeksinstrumentarium i.v.m. de stem, de spraak, de taal, het gehoor en de orale functies hanteren, teneinde gegevens te verzamelen die relevant zijn voor de voorwaarden, het gedrag en de stoornissen omtrent communicatie en oraal functioneren. (Niveau: toepassen) (Kerncompetentie)
13. Diagnostiek - Onderzoek - De student kan de verzamelde gegevens ordenen en interpreteren. (Niveau: toepassen) (Kerncompetentie)
14. Diagnostiek - Onderzoek - De student kan de verzamelde gegevens registreren en rapporteren. (Niveau: toepassen) (Kerncompetentie)
15. Diagnostiek - Diagnose - De student kan een logopedische diagnose stellen en deze formuleren tegen de achtergrond van de hulpvraag. (Niveau: toepassen) (Kerncompetentie)
16. Diagnostiek - Diagnose - De student kan de conclusies uit de diagnose schriftelijk en mondeling registreren en rapporteren. (Niveau: integreren) (Kerncompetentie)
17. Behandeling - Analyse van behandelingsmogelijkheden - De student kan overwegen of de relevante voorwaarden aanwezig zijn tot het gebruik van orale functies en/of mogelijkheden tot communicatie. (Niveau: toepassen)
18. Behandeling - Analyse van behandelingsmogelijkheden - De student kan overwegen welke biologische en psychosociale factoren van invloed zijn op de behandelingsmogelijkheden. (Niveau: integreren)
19. Behandeling - Planning - De student kan het hoofddoel en de subdoelstellingen van de behandeling bepalen. (Niveau: toepassen) (Kerncompetentie)
20. Behandeling - Planning - De student kan over het behandelplan rapporteren en overleggen met de verwijzer. (Niveau: inzien)
21. Behandeling - Planning - De student kan het behandelplan overleggen met de hulpvrager en omgeving. (Niveau: inzien)
22. Behandeling - Behandeling - De student kan de juiste methoden en hulpmiddelen kiezen en op systematische wijze toepassen om de stoornis op logopedisch gebied te kunnen beïnvloeden. (Niveau: toepassen) (Kerncompetentie)
23. Behandeling - Behandeling - De student kan informatie verstrekken omtrent het doel, methoden en hulpmiddelen, en het verloop van de behandeling. (Niveau: toepassen) (Kerncompetentie)
24. Behandeling - Behandeling - De student kan instructies geven bij de uitvoering van de diverse aspecten / oefeningen van de gekozen methoden en i.v.m. het omgaan met hulpmiddelen. (Niveau: toepassen) (Kerncompetentie)
25. Behandeling - Behandeling - De student kan nagaan of de hulpvrager en zijn omgeving de instructies opvolgen. (Niveau: inzien)
26. Behandeling - Behandeling - De student kan mogelijkheden verschaffen aan de hulpvrager en zijn omgeving om de transfer in de praktijk toe te passen. (Niveau: inzien)
27. Behandeling - Behandeling - De student kan de verwijzer en het behandelteam informeren omtrent het verloop van de behandeling. (Niveau: toepassen)
28. Behandeling - Behandeling - De student kan het behandelplan tijdens de uitvoeringsfase bijstellen indien nodig. (Niveau: toepassen)
29. Behandeling - Behandeling - De student kan de systematische afbouw en nazorg integreren in de logopedische behandeling. (Niveau: inzien)

30. Behandeling - Behandeling - De student kan de doelstellingen, het verloop en het resultaat van de behandeling registreren en rapporteren. (Niveau: toepassen) (Kerncompetentie)
31. Behandeling - Evaluatie - De student kan de diagnose, de inhoud en de opbouw van het behandelplan, de behandeling zelf evalueren. (Niveau: toepassen)
32. Behandeling - Evaluatie - De student kan het effect van de behandeling evalueren. (Niveau: integreren)
33. Behandeling - Evaluatie - De student kan het resultaat van de behandeling rapporteren aan de verwijzer, betalende instanties en/of andere betrokkenen. (Niveau: toepassen) (Kerncompetentie)
34. Samenwerking - Medewerking - De student kan zich aanpassen aan de structuur van de organisatie, met name als het gaat om hiërarchische lijnen, beslissingen, bevoegdheden en uitvoeringsverantwoordelijkheden. (Niveau: toepassen) (Kerncompetentie)
35. Samenwerking - Samenwerking - De student kent de grenzen van de bevoegdheden en de verantwoordelijkheden van de logopedist. (Niveau: toepassen)
36. Samenwerking - Samenwerking - De student kan zich houden aan afspraken omtrent het handelen op verwijzing. (Niveau: toepassen)
37. Samenwerking - Samenwerking - De student kan in zijn handelen rekening houden met het beroepsgeheim. (Niveau: toepassen) (Kerncompetentie)
38. Samenwerking - Samenwerking - De student kan ook andere teamleden / medewerkers informatie en instructies geven omtrent onderzoek, plan, verloop en resultaat van de behandeling. (Niveau: toepassen) (Kerncompetentie)
39. Samenwerking - Samenwerking - De student kan relevante informatie van andere disciplines opvragen. (Niveau: toepassen) (Kerncompetentie)
40. Samenwerking - Samenwerking - De student kan constructief deelnemen aan teambesprekingen. (Niveau: inzien)
41. Beheer - Praktijkbeheer - De student kan de planning en administratie omtrent afspraken met de hulpvrager verzorgen. (Niveau: inzien)

Vereiste voorkennis

Volgtijdelijkheid

- Ba2 / KV / Communicatie
- Ba2 / KV / Gehoor
- Ba2 / KV / Methodieken in de logopedie en audiologie
- Ba2 / KV / Spraak
- Ba2 / KV / Stage
- Ba2 / KV / Taal

Competenties

Voorwaarden om de stage 3de jaar te kunnen starten:

1. Geslaagd zijn voor alle logopedische opleidingsonderdelen van het leergebied 'Logopedie-Audiologie', 'Communicatie' in 2Ba.
2. Geslaagd zijn in 'Stage' 2Ba.

Leermiddelen

Verplichte leermiddelen

Stagevademeccum.

Werkvormen

Omschrijving

De stage is patiëntgerelateerd en verloopt onder begeleiding van een mentor (stageplaats, werkbegeleiding) en een supervisor (hogeschool, leerbegeleiding).

Types

- Andere: Stage is een specifieke vorm van 'extramuros' praktijkoefening.

Evaluatie

Types

- paper/verslag
- permanente evaluatie
- Andere: Paper/werkstuk = stageschrift. Verloop van de uiteindelijke beoordeling: zie hieronder

2e examenperiode (juni)

De volgende afspraken gelden per stageperiode:

1. Om punten te krijgen, moet aan de volgende voorwaarden voldaan zijn:
  - stage-uren gepresteerd hebben
  - stageschrift ingediend conform de afspraak op de laatste vrijdag van de stage (zie stagevademeccum)
2. Het punten geven gebeurt door de supervisor na advies van een beoordelingscommissie op basis van de tussentijdse evaluaties, het stageprofiel, het stageschrift en de besprekingen met de mentor. Alleen de supervisor is stemgerechtigd op de deliberatie.
3. De student moet 10/20 halen om voor stage geslaagd te zijn, zoals voor elk opleidingsonderdeel. Als de student niet slaagt, kan hij dit opleidingsonderdeel pas in het volgende academiejaar opnieuw doen. Het niet-slagen voor stage in het 3de jaar in de professionele bacheloropleiding zal steeds het niet-slagen voor de opleiding tot gevolg hebben.

Begeleiding

De begeleiding door de supervisor (Lessius) omvat volgende taken: voorbereiden, instrueren, begeleiden, evalueren, afronden.

De begeleiding door de mentor (stageplaats) omvat volgende taken: introduceren, instrueren, begeleiden, evalueren, afronden.

De supervisor doet aan leerbegeleiding en focust op het leren en evolueren. De mentor doet aan werkbegeleiding focust op het werk.

Stage Logopedie 2de periode

Code: LA2oStageLog2
 Groep: Kernvakken
 Studiepunten: 10
 Creditcontract mogelijk: Ja
 Examencontract mogelijk: Nee
 Deeltijds: deel 2
 Semester: 2
 Onderwijstaal: Nederlands
 Docenten: Lowette An
 Coördinator: Lowette An

Info voor studiekeizers

De tweede stageperiode laat je groeien in je therapeutische vaardigheden. Je kan op de werkvloer groeien in zelfstandigheid bij het uitvoeren van je logopedische handelingen..

Specialisatiegraad

verdiepend

Onderwijsactiviteiten

- Stage logopedie 2de periode

Inhoud

Na de verschillende stageperiodes dient de student de competenties verworven te hebben, nodig voor het uitvoeren van de activiteiten, die tot het takenpakket van de logopedist behoren.

Bij de stage 3de jaar ligt de klemtoon op zelfstandig werken, met focus op de therapie.

De stage gaat door in alle settings waar een logopedist werkzaam is: revalidatiecentrum; ziekenhuis; school voor BLO en/of BuSO, rust- en verzorgingstehuis; zelfstandige praktijk; medisch pedagogisch instituut.

De problematiek omhelst alle vormen van communicatiestoornissen m.b.t. spraak, taal en gehoor.

Kernpunten uit de inhoud zijn:

- Kennismaken met de stage-instelling en het personeel
- Concrete afspraken maken met de begeleidende logopedist(en): uurregeling vastleggen, weekschema uitwerken, ...
- Dossiers inzien van de patiënten.
- Observeren.
- Zelfstandig diagnose, handelingsplan op lange en korte termijn opmaken voor de casuspatiënten. Voor de andere patiënten gebeurt dit onder begeleiding van de logopedist.
- Evoluëren naar zelfstandig onderzoeken en behandelen van de casuspatiënten en een aantal andere patiënten.
- Bijhouden van het stageschrift.
- Reflecteren over de stage aan de hand van de wekelijkse evaluaties.
- Zich documenteren: technieken, methodieken, materiaal, literatuur, ...

Doelstellingen

Algemene competenties

1. Denk- en redeneervaardigheid - Beroepsspecifiek kunnen redeneren. (Kerncompetentie)
2. Informatie verwerven en verwerken - Beroepsspecifieke informatie zelfstandig en kritisch kunnen verwerven en verwerken. (Kerncompetentie)
3. Kritisch reflecteren - Kritisch kunnen reflecteren op het beroepsspecifieke functioneren. (Kerncompetentie)
4. Projectmatig en methodisch handelen in functie van creatieve kennisontwikkeling - Geconfronteerd met 'nieuwe' beroepsspecifieke problemen door combinatie van bestaande oplossingen planmatig een eigen oplossing kunnen genereren/tot stand brengen of op externe deskundigheid een beroep kunnen/willen doen. (Kerncompetentie)
5. Leiding geven - Courante leidinggevende taken kunnen uitvoeren.
6. Beschikken over het vermogen tot communiceren van informatie, ideeën, problemen en oplossingen, zowel aan specialisten als aan leken - In het Nederlands mondeling en schriftelijk over beroepsspecifieke onderwerpen kunnen communiceren met vertegenwoordigers van het eigen beroepenveld en met vertegenwoordigers van andere beroepenvelden. (Kerncompetentie)
7. Een ingesteldheid tot levenslang leren hebben - Inzicht hebben in de beperktheden van de eigen beroepsspecifieke competenties en de bereidheid om deze via het volgen van opleiding weg te werken.
8. Teamgericht kunnen werken - Met anderen in een internationale, multiculturele en/of multidisciplinaire beroepsomgeving kunnen samenwerken.
9. Oplossingsgericht kunnen werken in de zin van het zelfstandig kunnen definiëren en analyseren van complexe probleemsituaties in de beroepspraktijk en het kunnen ontwikkelen en toepassen van zinvolle oplossingsstrategieën - Beroepsspecifieke inzichten kunnen gebruiken bij het planmatig oplossen van een grote variëteit aan authentieke (en dus complexe) professionele problemen/het uitvoeren van uiteenlopende en authentieke beroepsopdrachten in overeenstemming met beroepsspecifieke vereisten. (Kerncompetentie)

10. Besef hebben van maatschappelijke verantwoordelijkheid samenhangend met de beroepspraktijk - Begrip en betrokkenheid hebben ontwikkeld m.b.t. ethische, normatieve en maatschappelijke vragen samenhangend met de toepassing van beroepsspecifieke inzichten en gebruiken.

Specifieke competenties

1. Advies en informatieverstrekking - Voorlichting - De student kan voorlichting geven aan hulpvragers en hun omgeving over vraagstellingen ten aanzien van ontstaan en instandhoudende factoren van stoornissen op logopedisch gebied en mogelijkheden tot behandeling. (Niveau: weten)
2. Advies en informatieverstrekking - Screening - De student kan mogelijke stoornissen op het vlak van stem, spraak, taal en gehoor vroegtijdig opsporen. (Niveau: toepassen)
3. Advies en informatieverstrekking - Screening - De student kan personen screenen die op verzoek van ouders, leerkrachten, artsen of andere beroepsbeoefenaars worden aangemeld. (Niveau: toepassen)
4. Advies en informatieverstrekking - Advies en doorverwijzing - De student kan de verwijzer en/of de gescreende personen en hun omgeving informeren omtrent het resultaat van de screening. (Niveau: toepassen)
5. Advies en informatieverstrekking - Advies en doorverwijzing - De student kan een advies formuleren voor verder onderzoek. (Niveau: toepassen)
6. Advies en informatieverstrekking - Advies en doorverwijzing - De student kan personen doorverwijzen naar een arts of andere hulpverlener. (Niveau: toepassen)
7. Diagnostiek - Analyse van de verwijzing - De student kan de verwijzing van de behandelende arts, tandarts of andere verwijzende instanties analyseren. (Niveau: toepassen)
8. Diagnostiek - Analyse van de verwijzing - De student kan contact opnemen met de verwijzer bij onduidelijke en/of onvolledige vraagstelling naar logopedische behandeling en/of onderzoek. (Niveau: toepassen)
9. Diagnostiek - Anamnese - De student kan relevante anamnesegegevens ten behoeve van de in te stellen behandeling verzamelen. (Niveau: toepassen) (Kerncompetentie)
10. Diagnostiek - Anamnese - De student kan relevante gegevens van andere hulpverleners omtrent de hulpvrager verzamelen. (Niveau: toepassen) (Kerncompetentie)
11. Diagnostiek - Anamnese - De student kan relevante anamnesegegevens schriftelijk registreren. (Niveau: toepassen) (Kerncompetentie)
12. Diagnostiek - Onderzoek - De student kan het onderzoeksinstrumentarium i.v.m. de stem, de spraak, de taal, het gehoor en de orale functies hanteren, teneinde gegevens te verzamelen die relevant zijn voor de voorwaarden, het gedrag en de stoornissen omtrent communicatie en oraal functioneren. (Niveau: toepassen) (Kerncompetentie)
13. Diagnostiek - Onderzoek - De student kan de verzamelde gegevens ordenen en interpreteren. (Niveau: toepassen) (Kerncompetentie)
14. Diagnostiek - Onderzoek - De student kan de verzamelde gegevens registreren en rapporteren. (Niveau: toepassen) (Kerncompetentie)
15. Diagnostiek - Diagnose - De student kan een logopedische diagnose stellen en deze formuleren tegen de achtergrond van de hulpvraag. (Niveau: toepassen) (Kerncompetentie)
16. Diagnostiek - Diagnose - De student kan de conclusies uit de diagnose schriftelijk en mondeling registreren en rapporteren. (Niveau: integreren) (Kerncompetentie)
17. Behandeling - Analyse van behandelingsmogelijkheden - De student kan overwegen of de relevante voorwaarden aanwezig zijn tot het gebruik van orale functies en/of mogelijkheden tot communicatie. (Niveau: toepassen)
18. Behandeling - Analyse van behandelingsmogelijkheden - De student kan overwegen welke biologische en psychosociale factoren van invloed zijn op de behandelingsmogelijkheden. (Niveau: integreren)
19. Behandeling - Planning - De student kan het hoofddoel en de subdoelstellingen van de behandeling bepalen. (Niveau: toepassen) (Kerncompetentie)
20. Behandeling - Planning - De student kan over het behandelplan rapporteren en overleggen met de verwijzer. (Niveau: inzien)
21. Behandeling - Planning - De student kan het behandelplan overleggen met de hulpvrager en omgeving. (Niveau: inzien)
22. Behandeling - Behandeling - De student kan de juiste methoden en hulpmiddelen kiezen en op systematische wijze toepassen om de stoornis op logopedisch gebied te kunnen beïnvloeden. (Niveau: toepassen) (Kerncompetentie)
23. Behandeling - Behandeling - De student kan informatie verstrekken omtrent het doel, methoden en hulpmiddelen, en het verloop van de behandeling. (Niveau: toepassen) (Kerncompetentie)
24. Behandeling - Behandeling - De student kan instructies geven bij de uitvoering van de diverse aspecten / oefeningen van de gekozen methoden en i.v.m. het omgaan met hulpmiddelen. (Niveau: toepassen) (Kerncompetentie)
25. Behandeling - Behandeling - De student kan nagaan of de hulpvrager en zijn omgeving de instructies opvolgen. (Niveau: inzien)
26. Behandeling - Behandeling - De student kan mogelijkheden verschaffen aan de hulpvrager en zijn omgeving om de transfer in de praktijk toe te passen. (Niveau: inzien)
27. Behandeling - Behandeling - De student kan de verwijzer en het behandelteam informeren omtrent het verloop van de behandeling. (Niveau: toepassen)
28. Behandeling - Behandeling - De student kan het behandelplan tijdens de uitvoeringsfase bijstellen indien nodig. (Niveau: toepassen)
29. Behandeling - Behandeling - De student kan de systematische afbouw en nazorg integreren in de logopedische behandeling. (Niveau: inzien)
30. Behandeling - Behandeling - De student kan de doelstellingen, het verloop en het resultaat van de behandeling registreren en rapporteren. (Niveau: toepassen) (Kerncompetentie)
31. Behandeling - Evaluatie - De student kan de diagnose, de inhoud en de opbouw van het behandelplan, de behandeling zelf evalueren. (Niveau: toepassen)
32. Behandeling - Evaluatie - De student kan het effect van de behandeling evalueren. (Niveau: integreren)
33. Behandeling - Evaluatie - De student kan het resultaat van de behandeling rapporteren aan de verwijzer, betalende

instanties en/of andere betrokkenen. (Niveau: toepassen) (Kerncompetentie)

34. Samenwerking - Medewerking - De student kan zich aanpassen aan de structuur van de organisatie, met name als het gaat om hiërarchische lijnen, beslissingen, bevoegdheden en uitvoeringsverantwoordelijkheden. (Niveau: toepassen) (Kerncompetentie)

35. Samenwerking - Samenwerking - De student kent de grenzen van de bevoegdheden en de verantwoordelijkheden van de logopedist. (Niveau: toepassen)

36. Samenwerking - Samenwerking - De student kan zich houden aan afspraken omtrent het handelen op verwijzing. (Niveau: toepassen)

37. Samenwerking - Samenwerking - De student kan in zijn handelen rekening houden met het beroepsgeheim. (Niveau: toepassen) (Kerncompetentie)

38. Samenwerking - Samenwerking - De student kan ook andere teamleden / medewerkers informatie en instructies geven omtrent onderzoek, plan, verloop en resultaat van de behandeling. (Niveau: toepassen) (Kerncompetentie)

39. Samenwerking - Samenwerking - De student kan relevante informatie van andere disciplines opvragen. (Niveau: toepassen) (Kerncompetentie)

40. Samenwerking - Samenwerking - De student kan constructief deelnemen aan teambesprekingen. (Niveau: inzien)

41. Beheer - Praktijkbeheer - De student kan de planning en administratie omtrent afspraken met de hulpvrager verzorgen. (Niveau: inzien)

Vereiste voorkennis

Volgtijdelijkheid

- Ba2 / KV / Communicatie
- Ba2 / KV / Gehoor
- Ba2 / KV / Methodieken in de logopedie en audiologie
- Ba2 / KV / Spraak
- Ba2 / KV / Stage
- Ba2 / KV / Taal

Competenties

Voorwaarden om de stage 3de jaar te kunnen starten:

1. Geslaagd zijn voor alle logopedische opleidingsonderdelen van het leergebied 'Logopedie-Audiologie', 'Communicatie' in 2Ba.
2. Geslaagd zijn in 'Stage' 2Ba.

Leermiddelen

Verplichte leermiddelen

Stagevadecum.

Werkvormen

Omschrijving

De stage is patiëntgerelateerd en verloopt onder begeleiding van een mentor (stageplaats, werkbegeleiding) en een supervisor (hogeschool, leerbegeleiding).

Types

- Andere: Stage is een specifieke vorm van 'extramuros' praktijkoefening.

Evaluatie

Types

- paper/verslag
- permanente evaluatie
- Andere: Paper/werkstuk = stageschrift. Verloop van de uiteindelijke beoordeling: zie hieronder

2e examenperiode (juni)

De volgende afspraken gelden per stageperiode:

1. Om punten te krijgen, moet aan de volgende voorwaarden voldaan zijn:
  - stage-uren gepresteerd hebben
  - stageschrift ingediend conform de afspraak op de laatste vrijdag van de stage (zie stagevadecum)
2. Het punten geven gebeurt door de supervisor na advies van een beoordelingscommissie op basis van de tussentijdse evaluaties, het stageprofiel, het stageschrift en de besprekingen met de mentor.

Alleen de supervisor is stemgerechtigd op de deliberatie.

3. De student moet 10/20 halen om voor stage geslaagd te zijn, zoals voor elk opleidingsonderdeel.

Als de student niet slaagt, kan hij dit opleidingsonderdeel pas in het volgende academiejaar opnieuw doen.

Het niet-slagen voor stage in het 3de jaar in de professionele bacheloropleiding zal steeds het niet-slagen voor de opleiding tot gevolg hebben.

Begeleiding

De begeleiding door de supervisor (Lessius) omvat volgende taken: voorbereiden, instrueren, begeleiden, evalueren, afronden.

De begeleiding door de mentor (stageplaats) omvat volgende taken: introduceren, instrueren, begeleiden, evalueren, afronden.

De supervisor doet aan leerbegeleiding en focust op het leren en evolueren. De mentor doet aan werkbegeleiding focust op het werk.

Scriptie Logopedie

Code: LA1oScripLog
 Groep: Scriptie
 Studiepunten: 12
 Creditcontract mogelijk: Ja
 Examencontract mogelijk: Nee
 Deeltijds: deel 2
 Semester: 2
 Onderwijstaal: Nederlands
 Docenten: Elen Rik
 Coördinator: Elen Rik

*idem And
 Scriptie And*

1+2

Specialisatiegraad

verdiepend

Onderwijsactiviteiten

- Scriptie Logopedie

Inhoud

Promotor en studenten stellen een onderwerp voor. Het departementshoofd keurt de onderwerpen goed. De meeste scripties zullen een empirisch onderzoek behandelen, met andere woorden een bepaalde theorie, hypothese, onderzoeks- of behandelingsmethode in de werkelijkheid toetsen. Een theoretische studie (zuiver literatuurstudie) is eerder uitzonderlijk. De scriptie bevat volgende onderdelen: titel - abstract, gevolgd door sleutelwoorden - inleiding - methodiek van het onderzoek - resultaten - bespreking en implicaties - referenties - dankwoord (eventueel) - appendix (eventueel).

Doelstellingen

Algemene competenties

1. Denk- en redeneervaardigheid - Beroepsspecifiek kunnen redeneren. (Kerncompetentie)
2. Informatie verwerven en verwerken - Beroepsspecifieke informatie zelfstandig en kritisch kunnen verwerven en verwerken. (Kerncompetentie)
3. Kritisch reflecteren - Kritisch kunnen reflecteren op het beroepsspecifieke functioneren. (Kerncompetentie)
4. Projectmatig en methodisch handelen in functie van creatieve kennisontwikkeling - Geconfronteerd met 'nieuwe' beroepsspecifieke problemen door combinatie van bestaande oplossingen planmatig een eigen oplossing kunnen genereren/tot stand brengen of op externe deskundigheid een beroep kunnen/willen doen. (Kerncompetentie)
5. Beschikken over het vermogen tot communiceren van informatie, ideeën, problemen en oplossingen, zowel aan specialisten als aan leken - In het Nederlands mondeling en schriftelijk over beroepsspecifieke onderwerpen kunnen communiceren met vertegenwoordigers van het eigen beroepenveld en met vertegenwoordigers van andere beroepenvelden. (Kerncompetentie)
6. Een ingesteldheid tot levenslang leren hebben - Inzicht hebben in de beperktheden van de eigen beroepsspecifieke competenties en de bereidheid om deze via het volgen van opleiding weg te werken.
7. Teamgericht kunnen werken - Met anderen in een internationale, multiculturele en/of multidisciplinaire beroepsomgeving kunnen samenwerken. (Kerncompetentie)
8. Oplossingsgericht kunnen werken in de zin van het zelfstandig kunnen definiëren en analyseren van complexe probleemsituaties in de beroepspraktijk en het kunnen ontwikkelen en toepassen van zinvolle oplossingsstrategieën - Beroepsspecifieke inzichten kunnen gebruiken bij het planmatig oplossen van een grote variëteit aan authentieke (en dus complexe) professionele problemen/het uitvoeren van uiteenlopende en authentieke beroepsopdrachten in overeenstemming met beroepsspecifieke vereisten. (Kerncompetentie)
9. Besef hebben van maatschappelijke verantwoordelijkheid samenhangend met de beroepspraktijk - Begrip en betrokkenheid hebben ontwikkeld m.b.t. ethische, normatieve en maatschappelijke vragen samenhangend met de toepassing van beroepsspecifieke inzichten en gebruiken.

Specifieke competenties

1. Samenwerking - Medewerking - De student kan zich aanpassen aan de structuur van de organisatie, met name als het gaat om hiërarchische lijnen, beslissingen, bevoegdheden en uitvoeringsverantwoordelijkheden. (Niveau: toepassen) (Kerncompetentie)
2. Samenwerking - Samenwerking - De student kent de grenzen van de bevoegdheden en de verantwoordelijkheden van de logopedist. (Niveau: weten) (Kerncompetentie)
3. Samenwerking - Samenwerking - De student kan zich houden aan afspraken omtrent het handelen op verwijzing. (Niveau: weten)
4. Samenwerking - Samenwerking - De student kan in zijn handelen rekening houden met het beroepsgeheim. (Niveau: weten)

5. Samenwerking - Samenwerking - De student kan ook andere teamleden / medewerkers informatie en instructies geven omtrent onderzoek, plan, verloop en resultaat van de behandeling. (Niveau: weten)
6. Samenwerking - Samenwerking - De student kan relevante informatie van andere disciplines opvragen. (Niveau: weten)
7. Samenwerking - Samenwerking - De student kan constructief deelnemen aan teambesprekingen. (Niveau: weten)
8. Beheer - Praktijkbeheer - De student kan de planning en administratie omtrent afspraken met de hulpvrager verzorgen. (Niveau: weten)
9. Beheer - Praktijkbeheer - De student kan onderzoeksgegevens en van het plan, en het resultaat en het verloop van de behandeling in een databestand van het patiëntendossier verwerken. (Niveau: weten)
10. Beheer - Praktijkbeheer - De student kan het management van de eigen bedrijfsvoering bewaken. (Niveau: weten)
11. Beheer - Documentbeheer m.b.t. het beroep - De student kan een documentatiesysteem m.b.t. literatuur over gegevens en ontwikkelingen binnen het eigen beroep maken en gebruiken. (Niveau: weten)
12. Research - Signalering - De student kan theoretische en praktische onderwerpen binnen het logopedische vakgebied, die in aanmerking komen voor nader onderzoek signaleren. (Niveau: integreren) (Kerncompetentie)
13. Research - Uitvoering - De student kan zelfstandig of in samenwerking met andere logopedisten onderzoek uitvoeren in het logopedische vakgebied. (Niveau: toepassen) (Kerncompetentie)
14. Research - Uitvoering - De student kan participeren in multidisciplinair onderzoek waar logopedische aspecten deel van uitmaken. (Niveau: toepassen) (Kerncompetentie)
15. Research - Uitvoering - De student kan bijdragen leveren aan onderzoek gericht op wetenschappelijke kennisontwikkeling t.b.v. gezondheidszorg, welzijnzorg, onderwijs en edrijsleven. (Niveau: integreren) (Kerncompetentie)
16. Research - Uitvoering - De student kan onderzoeksresultaten presenteren d.m.v. publicaties in vaktijdschriften, deelname aan symposia, e.d. (Niveau: weten)
17. Research - Evaluatie - De student kan wetenschappelijke onderzoeksliteratuur kritisch evalueren. (Niveau: toepassen) (Kerncompetentie)
18. Research - Evaluatie - De student kan eigen onderzoekswerk kritisch evalueren en bijsturen. (Niveau: integreren) (Kerncompetentie)

Vereiste voorkennis

Volgtijdelijkheid

- Ba2 / KV / Toegepast wetenschappelijk handelen

Competenties

Competenties uit het eerste en tweede bachelorjaar dienen verworven te zijn.

Leermiddelen

Aanbevolen leermiddelen

- * zie de verschillende cursussen, gekregen in de loop van de opleiding
- * zie de cursus Wetenschappelijk Handelen (onder andere betreffende researchmethodiek, referenties opstellen, statistiek, ...)
- * studeercentrum departement L & A (campus Sanderus) + ev. andere bibliotheken

Werkvormen

Types

- Andere: schrijven van een wetenschappelijk verslag

Evaluatie

Types

- Andere: mondelinge bespreking voor een jury (zie ook B).

1e examenperiode (januari)

mondelinge bespreking voor een jury (voorzitter / (co-)promotor / correctoren)

2e examenperiode (juni)

mondelinge bespreking voor een jury (zie hierboven)

3e examenperiode (augustus/september)

mondelinge bespreking voor een jury (zie hierboven)

Begeleiding

Het departement LA organiseert een globale begeleiding:

- oriënteren van de studenten van het tweede jaar L & A naar een onderwerp en een promotor. Streefdatum is 1 juni. Voor studenten die zich inschrijven voor een vierde jaar (Logopedie / Audiologie) is de streefdatum 1 oktober
- bezorgen van de nodige informatie in de loop van het derde (of vierde) jaar
- beantwoorden van individuele en specifieke vragen van studenten en/of (co-)promotors

Elke student wordt begeleid door een promotor of co-promotor die verbonden is aan de Lessius hogeschool. Zo de promotor het wenselijk acht zich te laten bijstaan door een co-promotor, dient hij hiervoor een aanvraag in bij het departementshoofd voor 1 juli (voor het vierde jaar Logopedie / Audiologie: 1 oktober).

De promotor is een mentor voor de student: hij geeft advies bij het formuleren van de onderzoeksvraag, bij het kiezen van de werk- en onderzoeksmethode(n), bij het opstarten van het onderzoek, bij het leggen van noodzakelijke contacten, bij de gegevensanalyse, bij het zoeken naar literatuur, ...

De student is verantwoordelijk voor de volledige realisatie van de scriptie, zowel naar vorm als naar inhoud. De student is tevens verantwoordelijk voor de planning, het contacteren van de (co-)promotor en het tijdig indienen van de scriptie.

Personen met verstandelijke beperkingen

Code: LA1oPersVerBep
Groep: Keuzevakken
Studiepunten: 3
Creditcontract mogelijk: Ja
Examencontract mogelijk: Ja
Deeltijds: deel 1
Semester: 1
Onderwijstaal: Nederlands
Docenten: De Bal Chris
Coördinator: De Bal Chris

Info voor studiekeizers

De communicatieve mogelijkheden van personen met een verstandelijke beperking (en een autismespectrumstoornis) verschillen meestal in grote mate van deze van normaal begaafden. Veel personen met een verstandelijke beperking hebben beperkte taalvaardigheden, spreken niet of begrijpen geen gesproken taal en hebben vaak moeilijkheden om een functionele taal aan te leren. In deze cursus beschrijven we de spraak-, taal- en communicatieproblemen bij personen met een matige en (zeer) ernstige verstandelijke beperking (en een autismespectrumstoornis), een aantal diagnostische methoden, tests en observatieschalen die we bij deze populatie kunnen gebruiken en therapeutische interventie op het gebied van spraak, taal en communicatie. Alle hoofdstukken van de cursus eindigen met een reeks oefeningen en casuïstiek.

Onderwijsactiviteiten

- Personen met verstandelijke beperkingen

Inhoud

1. Verdieping kennis van spraak-, taal- en communicatiestoornissen
2. Onderzoek en diagnostiek
  - o Klinische richtlijnen
  - o Verschillende onderzoeksmodellen en diagnostisch protocol
  - o Bespreking testinstrumentarium, schalen en observatie instrumenten
  - o Oefeningen
3. Behandeling en interventie
  - o Overzicht van verschillende interventiestrategieën (zoals early interventie; belangrijke rol van de omgeving)
  - o Principes van TC/OC
  - o Ontwikkeling van pre-symbolische en pre-linguïstische vaardigheden
  - o Functionele communicatietraining
  - o Management van probleemgedrag
  - o Therapy outcome en evidence based behandelen
  - o Oefeningen

Doelstellingen

Beschrijving

- De student heeft een grondige kennis van de spraak-, taal- en communicatiestoornissen die zich bij personen met een verstandelijke beperking kunnen voordoen.
- De student heeft inzicht in de invloed van meervoudige handicaps (comorbiditeit van bv. slechthorendheid en autismespectrumstoornis) en van veel voorkomende syndromen op de spraak- en taalontwikkeling en de communicatieve vaardigheden bij deze doelgroep.
- De student heeft een grondige kennis van het diagnostisch traject en de verschillende tests, communicatieschalen en observatie instrumenten die specifiek bij personen met een verstandelijke beperking kunnen worden gebruikt.
- De student kan zelfstandig een klinisch onderzoek op maat voorstellen en toepassen in functie van de specifieke problematiek waar hij/zij mee geconfronteerd wordt (verschillende ontwikkelingsniveaus, verschillende types van communicatiestoornissen).
- De student kent de verschillende therapeutische interventiemethodes en leerstrategieën en is op de hoogte van hun mogelijkheden en beperkingen.
- De student is in staat een behandelplan op maat op te stellen in functie van een specifiek probleem (verschillende ontwikkelingsniveaus, verschillende types van communicatiestoornissen, comorbiditeit van stoornissen).

- De student toont zijn geïntegreerde kennis aan de hand van een adequate oplossing van aangeboden casuïstiek. Dit betekent: een grondige analyse van het spraak-, taal- en communicatieprobleem, een zelfstandige diagnose en het opstellen van een adequaat behandelplan).

Algemene competenties

1. Denk- en redeneervaardigheid - Beroepsspecifiek kunnen redeneren. (Kerncompetentie)
2. Informatie verwerven en verwerken - Beroepsspecifieke informatie zelfstandig en kritisch kunnen verwerven en verwerken. (Kerncompetentie)
3. Kritisch reflecteren - Kritisch kunnen reflecteren op het beroepsspecifieke functioneren. (Kerncompetentie)
4. Projectmatig en methodisch handelen in functie van creatieve kennisontwikkeling - Geconfronteerd met 'nieuwe' beroepsspecifieke problemen door combinatie van bestaande oplossingen planmatig een eigen oplossing kunnen genereren/tot stand brengen of op externe deskundigheid een beroep kunnen/willen doen. (Kerncompetentie)

Specifieke competenties

1. Advies en informatieverstrekking - Voorlichting - De student kan voorlichting geven aan hulpvragers en hun omgeving over vraagstellingen ten aanzien van ontstaan en instandhoudende factoren van stoornissen op logopedisch gebied en mogelijkheden tot behandeling. (Niveau: toepassen)
2. Advies en informatieverstrekking - Screening - De student kan mogelijke stoornissen op het vlak van stem, spraak, taal en gehoor vroegtijdig opsporen. (Niveau: toepassen) (Kerncompetentie)
3. Advies en informatieverstrekking - Advies en doorverwijzing - De student kan een advies formuleren voor verder onderzoek. (Niveau: toepassen)
4. Diagnostiek - Anamnese - De student kan relevante anamnesegegevens ten behoeve van de in te stellen behandeling verzamelen. (Niveau: toepassen) (Kerncompetentie)
5. Diagnostiek - Onderzoek - De student kan het onderzoeksinstrumentarium i.v.m. de stem, de spraak, de taal, het gehoor en de orale functies hanteren, teneinde gegevens te verzamelen die relevant zijn voor de voorwaarden, het gedrag en de stoornissen omtrent communicatie en oraal functioneren. (Niveau: toepassen) (Kerncompetentie)
6. Diagnostiek - Diagnose - De student kan een logopedische diagnose stellen en deze formuleren tegen de achtergrond van de hulpvraag. (Niveau: toepassen) (Kerncompetentie)
7. Behandeling - Analyse van behandelingsmogelijkheden - De student kan overwegen welke logopedische methoden en hulpmiddelen toegepast kunnen worden. (Niveau: toepassen) (Kerncompetentie)
8. Behandeling - Planning - De student kan het hoofddoel en de subdoelstellingen van de behandeling bepalen. (Niveau: toepassen) (Kerncompetentie)
9. Behandeling - Evaluatie - De student kan de diagnose, de inhoud en de opbouw van het behandelplan, de behandeling zelf evalueren. (Niveau: toepassen) (Kerncompetentie)
10. Research - Evaluatie - De student kan wetenschappelijke onderzoeksliteratuur kritisch evalueren. (Niveau: toepassen) (Kerncompetentie)

Vereiste voorkennis

Volgtijdelijkheid

- Ba2 / KV / Taal

Leermiddelen

Verplichte leermiddelen

Cursus: De Bal, C., Personen met een vertandelijke beperking
Lespresentaties op Toledo
Papers en presentaties van studenten

Aanbevolen leermiddelen

Aburdarham, S. en Hurd, A. (2002). Management of communication needs in people with learning disability. Londen: Whurr Publishers.
De Bal, C. (2003). Slechthorendheid bij personen met een verstandelijke beperking: prevalentie, diagnostiek en behandeling. *Logopedie*, 16: (4), 51-66.
De Bal, C. (2005). Spraak- en taalontwikkelingsstoornissen bij personen met een matige tot (zeer) ernstige verstandelijke handicap. *Logopedie*, 18: (4), 61-71.
Denteneer-van der Pasch, W. en Verpoorten, R.A.W. (2007). Autisme spectrumstoornissen. Basisbegrippen en inleiding tot concept ondersteunende communicatie. Sint Michielsgestel: Viataal.
Wetherby, AM. en Prizant, B.M. (2001). Autism Spectrum disorders. A transactional developmental perspective. Baltimore : Paul H. Brookes Publishing.

Type

- cursus
- audiovisueel materiaal
- materiaal op digitale leeromgeving

Werkvormen**Omschrijving**

Afwisseling van hoor- en werkcolleges (met video) en begeleide zelfstudie.
In de werkcolleges en begeleide zelfstudie zullen de studenten oefeningen maken, casussen oplossen en zelfstandig informatie opzoeken.

Types

- hoorcollege
- discussieseminarie
- practicum
- begeleide zelfstudie

Evaluatie**Types**

- mondeling examen
- paper/verslag
- permanente evaluatie

1e examenperiode (januari)

Mondeling examen en permanente evaluatie

De student legt examen af over de geziene leerstof (theorie en oefeningen): 3/4 van de punten.

Permanente evaluatie: de student bereidt schriftelijk een casus/paper voor en presenteert deze: 1/4 van de punten.

2e examenperiode (juni)

Geen examen

3e examenperiode (augustus/september)

Mondeling examen: de student legt examen af over de geziene leerstof (theorie en oefeningen).

Examencontract

Eerste examenperiode:

Mondeling examen en permanente evaluatie

De student legt examen af over de geziene leerstof (theorie en oefeningen): 3/4 van de punten.

Permanente evaluatie: de student bereidt schriftelijk een casus/paper voor en presenteert deze: 1/4 van de punten.

Derde examenperiode:

Mondeling examen: de student legt examen af over de geziene leerstof (theorie en oefeningen).

Begeleiding

Tijdens de hoorcolleges en oefenpractica kunnen de studenten steeds vragen stellen.
Daarnaast stelt de docent zich ook ter beschikking tijdens de kantooruren.

Personen met neuromotorische beperkingen

Code: LA1oPersNeuBep
Groep: Keuzevakken
Studiepunten: 3
Creditcontract mogelijk: Ja
Examencontract mogelijk: Ja
Deeltijds: deel 1
Semester: 1
Onderwijstaal: Nederlands
Docenten: Van Roy Anne Marie
Coördinator: Van Roy Anne Marie

Info voor studiekeizers

Het meest opvallende kenmerk van personen met een neuromotorische handicap is de (ernstige) motorische handicap. De oorzaak is een hersenletsel voor, tijdens of kort na de geboorte of een hersentrauma, bijvoorbeeld na een ongeval. De hersenbeschadiging kan onder meer een (ernstige)spraakstoornis veroorzaken. In deze cursus bespreken we de problematiek van deze personen en de logopedische onderzoeks- en behandelmethodes. Het gebruik van Ondersteunde Communicatie, met inbegrip van spraaktechnologie, is één van de thema's die aan bod komen.

Specialisatiegraad

verdiepend

Onderwijsactiviteiten

- Personen met neuromotorische beperkingen

Inhoud

1. Situering van de doelgroep: cerebral palsy en NAH
2. Diagnostiek en behandeling van de deelaspecten:
  - motoriek: houding en beweging
  - voeding
  - communicatie
    - ademhaling, stemgeving, articulatie
  - ondersteunde communicatie
  - CVI: cerebraal visuele inperking
  - cognitieve ontwikkeling
  - sociaal emotionele ontwikkeling
  - geletterdheid
3. Begeleiding van gezin en omgeving
  - partnerstrategieën
4. Onderwijs
  - buitengewoon onderwijs
  - GON
  - inclusief onderwijs
5. Casus

Doelstellingen

Beschrijving

De beroepsspecifieke competenties binnen dit opleidingsonderdeel hebben betrekking op personen met neuromotorische beperkingen.

Van de studenten wordt verwacht dat zij met een verzorgde spraak en een aangepast schriftelijk en mondeling taalgebruik communiceren.

Algemene competenties

1. Denk- en redeneervaardigheid - Beroepsspecifiek kunnen redeneren. (Kerncompetentie)
2. Informatie verwerven en verwerken - Beroepsspecifieke informatie zelfstandig en kritisch kunnen verwerven en verwerken. (Kerncompetentie)
3. Kritisch reflecteren - Kritisch kunnen reflecteren op het beroepsspecifieke functioneren. (Kerncompetentie)
4. Beschikken over het vermogen tot communiceren van informatie, ideeën, problemen en oplossingen, zowel aan specialisten als aan leken - In het Nederlands mondeling en schriftelijk over beroepsspecifieke onderwerpen kunnen communiceren met vertegenwoordigers van het eigen beroepenveld en met vertegenwoordigers van andere beroepenvelden. (Kerncompetentie)

5. Een ingesteldheid tot levenslang leren hebben - Inzicht hebben in de beperktheden van de eigen beroepsspecifieke competenties en de bereidheid om deze via het volgen van opleiding weg te werken.
6. Teamgericht kunnen werken - Met anderen in een internationale, multiculturele en/of multidisciplinaire beroepsomgeving kunnen samenwerken.
7. Oplossingsgericht kunnen werken in de zin van het zelfstandig kunnen definiëren en analyseren van complexe probleemsituaties in de beroepspraktijk en het kunnen ontwikkelen en toepassen van zinvolle oplossingsstrategieën - Beroepsspecifieke inzichten kunnen gebruiken bij het planmatig oplossen van een grote variëteit aan authentieke (en dus complexe) professionele problemen/het uitvoeren van uiteenlopende en authentieke beroepsopdrachten in overeenstemming met beroepsspecifieke vereisten.

Specifieke competenties

1. Advies en informatieverstrekking - Voorlichting - De student kan voorlichtingsmateriaal ontwikkelen voor specifieke doelgroepen. (Niveau: toepassen)
2. Advies en informatieverstrekking - Screening - De student kan personen screenen die op verzoek van ouders, leerkrachten, artsen of andere beroepsbeoefenaars worden aangemeld. (Niveau: toepassen)
3. Advies en informatieverstrekking - Advies en doorverwijzing - De student kan de verwijzer en/of de gescreende personen en hun omgeving informeren omtrent het resultaat van de screening. (Niveau: toepassen) (Kerncompetentie)
4. Advies en informatieverstrekking - Advies en doorverwijzing - De student kan een advies formuleren voor verder onderzoek. (Niveau: toepassen) (Kerncompetentie)
5. Diagnostiek - Analyse van de verwijzing - De student kan de verwijzing van de behandelende arts, tandarts of andere verwijzende instanties analyseren. (Niveau: toepassen)
6. Diagnostiek - Anamnese - De student kan relevante anamnesegegevens ten behoeve van de in te stellen behandeling verzamelen. (Niveau: toepassen) (Kerncompetentie)
7. Diagnostiek - Anamnese - De student kan relevante anamnesegegevens schriftelijk registreren. (Niveau: toepassen) (Kerncompetentie)
8. Diagnostiek - Onderzoek - De student kan het onderzoeksinstrumentarium i.v.m. de stem, de spraak, de taal, het gehoor en de orale functies hanteren, teneinde gegevens te verzamelen die relevant zijn voor de voorwaarden, het gedrag en de stoornissen omtrent communicatie en oraal functioneren. (Niveau: toepassen)
9. Diagnostiek - Onderzoek - De student kan de verzamelde gegevens registreren en rapporteren. (Niveau: toepassen) (Kerncompetentie)
10. Behandeling - Analyse van behandelingsmogelijkheden - De student kan overwegen welke logopedische methoden en hulpmiddelen toegepast kunnen worden. (Niveau: inzien)
11. Behandeling - Planning - De student kan het hoofddoel en de subdoelstellingen van de behandeling bepalen. (Niveau: toepassen) (Kerncompetentie)
12. Behandeling - Behandeling - De student kan de juiste methoden en hulpmiddelen kiezen en op systematische wijze toepassen om de stoornis op logopedisch gebied te kunnen beïnvloeden. (Niveau: toepassen) (Kerncompetentie)
13. Behandeling - Behandeling - De student kan de doelstellingen, het verloop en het resultaat van de behandeling registreren en rapporteren. (Niveau: toepassen) (Kerncompetentie)
14. Behandeling - Evaluatie - De student kan de diagnose, de inhoud en de opbouw van het behandelplan, de behandeling zelf evalueren. (Niveau: toepassen) (Kerncompetentie)
15. Samenwerking - Samenwerking - De student kan in zijn handelen rekening houden met het beroepsgeheim. (Niveau: integreren) (Kerncompetentie)
16. Samenwerking - Samenwerking - De student kan ook andere teamleden / medewerkers informatie en instructies geven omtrent onderzoek, plan, verloop en resultaat van de behandeling. (Niveau: inzien)

Vereiste voorkennis

Volgtijdelijkheid

- Ba2 / KV / Spraak
- Ba2 / KV / Taal

Leermiddelen

Verplichte leermiddelen

Van den Engel-Hoek, Lenie (2006). *Eet- en drinkproblemen bij jonge kinderen: een leidraad voor logopedisten en andere hulpverleners in de gezondheidszorg*.

Aanbevolen leermiddelen

Workinger M.S. (2005). *Cerebral palsy resource guide for speech-language pathologists*. Thomson.
 Spiekhouw e.a. (1995). *Als je kind het zelf niet kan*. Bohn Stafleu Van Loghum.
 Meihuizen-de regt e.a. (1996). *Kinderrevalidatie*. Van Gorcum.

Type

- handboek
- cursus

- audiovisueel materiaal
- materiaal op digitale leeromgeving

Werkvormen

Omschrijving

In een aantal hoorcolleges wordt een synthese gegeven van de verschillende deelaspecten. Aan de hand van oefenpractica en casestudies wordt de inhoud geconcretiseerd.

Types

- hoorcollege
- practicum
- groepswork
- begeleide zelfstudie

Evaluatie

Types

- mondeling examen
- paper/verslag

1e examenperiode (januari)

Mondeling examen over de geziene leerstof en de oefenpractica: 1/2 van de punten

Werkopdracht: 1/2 van de punten

De opdracht wordt persoonlijk ingediend tijdens de laatste les waarbij de handtekening moet worden afgetekend. De opdracht bestaat uit het uitwerken van een casus en het maken van een communicatiehulpmiddel.

2e examenperiode (juni)

geen examen

3e examenperiode (augustus/september)

Mondeling examen over de geziene leerstof, de oefenpractica en de casus

Examencontract

Mondeling examen over de leerstof en over de werkopdracht: 1/2 van de punten

Werkopdracht: 1/2 van de punten

De opdracht bestaat uit het uitwerken van een casus en het maken van een communicatiehulpmiddel.

Begeleiding

Tijdens en na de les kunnen de studenten vragen stellen. Daarnaast wordt de inbreng van de studenten tijdens de werkcolleges bijgestuurd. De studenten worden gestimuleerd om gebruik te maken van de infrastructuur van het studeercentrum: handboeken, tijdschriften.

Volwassenen met verworven neurogene communicatiestoornissen

Code: LA1oVolVerNComm
 Groep: Keuzevakken
 Studiepunten: 3
 Creditcontract mogelijk: Ja
 Examencontract mogelijk: Ja
 Deeltijds: deel 1
 Semester: 1
 Onderwijstaal: Nederlands
 Docenten: Lafosse Christophe, Lambers Kris
 Coördinator: Lambers Kris

Info voor studiekeizers

Vanuit het ICF model (International Classification of Functioning) bespreken we de gevolgen van verworven hersenletsels: stoornissen (functioning), beperkingen (disabilities) en mate van participatie (health). Specifieke aandacht gaat naar afasie, dysartrie, cranio cerebrale traumata (CCT) en taalproblemen bij rechterhemisfeerletsels. Studenten maken een literatuurstudie over een bepaalde verworven taalstoornis. Verder zijn er casusbesprekingen en oefeningen binnen het kader van een multidisciplinaire zorgverlening.

Specialisatiegraad

verdiepend

Onderwijsactiviteiten

- Volwassenen met verworven neurogene communicatiestoornissen

Inhoud

- Situering van de gevolgen van verworven hersenletsels
  - Inleiding
  - Stoornissen, beperkingen, handicaps
  - Een kader om de gevolgen te situeren
- Taalstoornissen na Cranio Cerebrale Traumata (CCT)
  - Inleidende begrippen
  - Neurologische dysfuncties
  - Taaldysfuncties
  - Cognitieve dysfuncties
  - Onderzoek van de taaluitval
  - Therapie
- Taalproblemen bij Rechterhemisfeerletsels
- Studenten maken een literatuurstudie i.f.v. wetenschappelijke verdieping op basis van een onderwerp, besproken in het opleidingsonderdeel '*Taal: Deel 2. Verworven taalstoornissen*'.
- Casusbesprekingen en oefeningen binnen het kader van een multidisciplinaire zorgverlening (o.a. groepsopdrachten).
  - Gevolgen van een beroerte: toepassen van het ICF-model
  - Informatieverstrekking en logopedisch onderzoek binnen het revalidatieproces
  - Logopedische diagnose
  - Handelingsplan
  - Therapievoorbereiding
- Revalidatiecentrum Hof ter Schelde, Antwerpen: bezoek en college C. Lafosse
  - Zaterdag in november: 9.50 - 12.30 uur

Doelstellingen

Beschrijving

De beroepsspecifieke competenties binnen dit opleidingsonderdeel hebben betrekking op verworven neurogene communicatiestoornissen. Van de studenten wordt verwacht dat zij met een verzorgde spraak en een aangepast schriftelijk en mondeling taalgebruik communiceren.

Algemene competenties

1. Denk- en redeneervaardigheid - Beroepsspecifiek kunnen redeneren. (Kerncompetentie)
2. Informatie verwerven en verwerken - Beroepsspecifieke informatie zelfstandig en kritisch kunnen verwerven en verwerken. (Kerncompetentie)
3. Kritisch reflecteren - Kritisch kunnen reflecteren op het beroepsspecifieke functioneren.
4. Teamgericht kunnen werken - Met anderen in een internationale, multiculturele en/of multidisciplinaire beroepsomgeving kunnen samenwerken.

Specifieke competenties

1. Advies en informatieverstrekking - Advies en doorverwijzing - De student kan een advies formuleren voor verder onderzoek. (Niveau: inzien) (Kerncompetentie)

2. Diagnostiek - Anamnese - De student kan relevante anamnesegegevens schriftelijk registreren. (Niveau: toepassen) (Kerncompetentie)
3. Diagnostiek - Onderzoek - De student kan de verzamelde gegevens ordenen en interpreteren. (Niveau: toepassen) (Kerncompetentie)
4. Diagnostiek - Onderzoek - De student kan de verzamelde gegevens registreren en rapporteren. (Niveau: toepassen) (Kerncompetentie)
5. Diagnostiek - Diagnose - De student kan een logopedische diagnose stellen en deze formuleren tegen de achtergrond van de hulpvraag. (Niveau: toepassen) (Kerncompetentie)
6. Diagnostiek - Diagnose - De student kan de conclusies uit de diagnose schriftelijk en mondeling registreren en rapporteren. (Niveau: toepassen) (Kerncompetentie)
7. Behandeling - Analyse van behandelingsmogelijkheden - De student kan overwegen welke biologische en psychosociale factoren van invloed zijn op de behandelingsmogelijkheden. (Niveau: inzien) (Kerncompetentie)
8. Behandeling - Analyse van behandelingsmogelijkheden - De student kan overwegen welke logopedische methoden en hulpmiddelen toegepast kunnen worden. (Niveau: inzien) (Kerncompetentie)
9. Behandeling - Behandeling - De student kan de juiste methoden en hulpmiddelen kiezen en op systematische wijze toepassen om de stoornis op logopedisch gebied te kunnen beïnvloeden. (Niveau: inzien) (Kerncompetentie)
10. Samenwerking - Samenwerking - De student kan constructief deelnemen aan teambesprekingen. (Niveau: toepassen)
11. Research - Evaluatie - De student kan wetenschappelijke onderzoeksliteratuur kritisch evalueren. (Niveau: inzien) (Kerncompetentie)

Vereiste voorkennis

Volgtijdelijkheid

- Ba2 / KV / Taal

Leermiddelen

Verplichte leermiddelen

Manders, E., Lafosse, C., Lambers, K., *Volwassenen met verworven neurogene communicatiestoornissen*. 3 de jaar Logopedie. Lessius Hogeschool. Onuitgegeven cursus.

Aanbevolen leermiddelen

Dharmaperwira-Prins, R., Maas, W. (2002). *Afasie. Beschrijving, onderzoek, behandeling*. Swets & Zeitlinger, Lisse.

Lafosse, C. (2004). *Zakboek Neuropsychologische symptomatologie*. Acco, Leuven.

Lafosse, C. (2006). *Ik herken je niet meer. Informatie en adviezen over het samen-leven na een niet-aangeboren hersenletsel*. SIG, Destelbergen.

van Hemert, K. (red.) 2002. *Een beroerte ... Deel 1: Een werkboek voor studenten*. Hanze Service, Groningen.

van Hemert, K., Aanen, H. (red.) (2006). *Een beroerte ... Deel 2: Een werkboek voor studenten*. Hanze Service, Groningen.

<http://www.hanze.nl/Hanzeconnect/ik+ben+geïnteresseerd+in/Educatieve+films/Een+beroerte/Werkboeken+Een+beroerte.htm>

van Heugten, C.M., Franke, E.A.M. (red.) (2001). *Revalidatie na een beroerte. Richtlijnen en aanbevelingen voor zorgverstrekkers*. Nederlandse Harstichting, Den Haag.

<http://www.hersenerk.nl/cva%20revalidatierichtlijn.pdf#search=%22Richtlijnen%20na%20een%20beroerte%22>

Type

- cursus
- materiaal op digitale leeromgeving

Werkvormen

Types

- hoorcollege
- practicum
- begeleide zelfstudie

Evaluatie

Types

- mondeling examen
- paper/verslag
- presentatie

1e examenperiode (januari)

- Paper en presentatie van paper m.b.t. wetenschappelijke verdieping: 1/5 van de punten
- Opdrachten casussen: 1/5 van de punten
- Mondeling examen: 3/5 van de punten

3e examenperiode (augustus/september)

Opdracht:

- paper m.b.t. wetenschappelijke verdieping
- casusbespreking

Mondeling examen op basis van de leerstof, de paper en de casusbespreking

Examencontract

- Paper en presentatie van paper m.b.t. wetenschappelijke verdieping: 1/5 van de punten
- Opdrachten casussen: 1/5 van de punten
- Mondeling examen: 3/5 van de punten

Begeleiding

Tijdens en na de les kunnen de studenten vragen stellen. De studenten worden gestimuleerd om gebruik te maken van de infrastructuur van het studeercentrum: handboeken, tijdschriften, videoreportages, enz.

Kinderen met ontwikkelings- en gedragsstoornissen

Code: LA1oKinOntwGedr
 Groep: Keuzevakken
 Studiepunten: 3
 Creditcontract mogelijk: Ja
 Examencontract mogelijk: Ja
 Deeltijds: deel 1
 Semester: 1
 Onderwijstaal: Nederlands
 Docenten: Lowette An, Van Den Eynden Liesbeth
 Coördinator: Van Den Eynden Liesbeth

Info voor studiekeizers

In deze cursus wordt aandacht besteed aan de consequenties van ontwikkelings- en gedragsstoornissen in de logopedische setting. Zowel theoretisch als praktisch wordt er o.a. stilgestaan bij dyslexie en het leren van vreemde talen, aandachtstoornissen, geheugenproblematiek, motivatie, pervasieve ontwikkelingsstoornissen en multidisciplinaire werking.

Specialisatiegraad

verdiepend

Onderwijsactiviteiten

- Kinderen met ontwikkelings- en gedragsstoornissen

Inhoud

1. Differentiatie van ontwikkelings- en gedragsstoornissen volgens DSM-IV, ICD-10 en ICF
2. Logopedische interactiemogelijkheden bij leerproblemen:
  - * logopedische interactiemogelijkheden
  - * Dyslexie en het leren van Frans en Engels als vreemde taal
  - * invloed van geheugen, motivatie, aandacht en concentratie op diagnostiek en therapie
3. Logopedische interactiemogelijkheden bij pervasieve ontwikkelingsstoornissen
4. Logopedische interactiemogelijkheden bij gedragsstoornissen
5. multidisciplinair onderzoek bij ontwikkelingsstoornissen

Doelstellingen

Beschrijving

De beroepspecifieke competenties beperken zich tot kinderen met ontwikkelings- en gedragsstoornissen.

Algemene competenties

1. Denk- en redeneervaardigheid - Beroepsspecifiek kunnen redeneren. (Kerncompetentie)
2. Informatie verwerven en verwerken - Beroepsspecifieke informatie zelfstandig en kritisch kunnen verwerven en verwerken. (Kerncompetentie)
3. Kritisch reflecteren - Kritisch kunnen reflecteren op het beroepsspecifieke functioneren. (Kerncompetentie)
4. Beschikken over het vermogen tot communiceren van informatie, ideeën, problemen en oplossingen, zowel aan specialisten als aan leken - In het Nederlands mondeling en schriftelijk over beroepsspecifieke onderwerpen kunnen communiceren met vertegenwoordigers van het eigen beroepsveld en met vertegenwoordigers van andere beroepenvelden. (Kerncompetentie)
5. Een ingesteldheid tot levenslang leren hebben - Inzicht hebben in de beperktheden van de eigen beroepsspecifieke competenties en de bereidheid om deze via het volgen van opleiding weg te werken. (Kerncompetentie)
6. Teamgericht kunnen werken - Met anderen in een internationale, multiculturele en/of multidisciplinaire beroepsomgeving kunnen samenwerken. (Kerncompetentie)
7. Oplossingsgericht kunnen werken in de zin van het zelfstandig kunnen definiëren en analyseren van complexe probleemsituaties in de beroepspraktijk en het kunnen ontwikkelen en toepassen van zinvolle oplossingsstrategieën - Beroepsspecifieke inzichten kunnen gebruiken bij het planmatig oplossen van een grote variëteit aan authentieke (en dus complexe) professionele problemen/het uitvoeren van uiteenlopende en authentieke beroepsopdrachten in

overeenstemming met beroepsspecifieke vereisten. (Kerncompetentie)

Specifieke competenties

1. Advies en informatieverstrekking - Screening - De student kan personen screenen die op verzoek van ouders, leerkrachten, artsen of andere beroepsbeoefenaars worden aangemeld. (Niveau: toepassen)
2. Advies en informatieverstrekking - Advies en doorverwijzing - De student kan de verwijzer en/of de gescreende personen en hun omgeving informeren omtrent het resultaat van de screening. (Niveau: inzien) (Kerncompetentie)
3. Advies en informatieverstrekking - Advies en doorverwijzing - De student kan een advies formuleren voor verder onderzoek. (Niveau: weten)
4. Advies en informatieverstrekking - Advies en doorverwijzing - De student kan personen doorverwijzen naar een arts of andere hulpverlener. (Niveau: weten)
5. Diagnostiek - Analyse van de verwijzing - De student kan de verwijzing van de behandelende arts, tandarts of andere verwijzende instanties analyseren. (Niveau: weten) (Kerncompetentie)
6. Diagnostiek - Anamnese - De student kan relevante anamnesegegevens schriftelijk registreren. (Niveau: toepassen)
7. Diagnostiek - Onderzoek - De student kan het onderzoeksinstrumentarium i.v.m. de stem, de spraak, de taal, het gehoor en de orale functies hanteren, teneinde gegevens te verzamelen die relevant zijn voor de voorwaarden, het gedrag en de stoornissen omtrent communicatie en oraal functioneren. (Niveau: toepassen)
8. Diagnostiek - Onderzoek - De student kan de verzamelde gegevens ordenen en interpreteren. (Niveau: toepassen)
9. Diagnostiek - Onderzoek - De student kan de verzamelde gegevens registreren en rapporteren. (Niveau: toepassen)
10. Diagnostiek - Diagnose - De student kan een logopedische diagnose stellen en deze formuleren tegen de achtergrond van de hulpvraag. (Niveau: weten) (Kerncompetentie)
11. Diagnostiek - Diagnose - De student kan de conclusies uit de diagnose schriftelijk en mondeling registreren en rapporteren. (Niveau: weten)
12. Behandeling - Analyse van behandelingsmogelijkheden - De student kan overwegen welke logopedische methoden en hulpmiddelen toegepast kunnen worden. (Niveau: weten) (Kerncompetentie)
13. Behandeling - Planning - De student kan het hoofddoel en de subdoelstellingen van de behandeling bepalen. (Niveau: weten) (Kerncompetentie)
14. Behandeling - Planning - De student kan het behandelplan overleggen met de hulpvrager en omgeving. (Niveau: weten)
15. Behandeling - Behandeling - De student kan informatie verstrekken omtrent het doel, methoden en hulpmiddelen, en het verloop van de behandeling. (Niveau: weten) (Kerncompetentie)
16. Behandeling - Behandeling - De student kan instructies geven bij de uitvoering van de diverse aspecten / oefeningen van de gekozen methoden en i.v.m. het omgaan met hulpmiddelen. (Niveau: toepassen)
17. Behandeling - Behandeling - De student kan nagaan of de hulpvrager en zijn omgeving de instructies opvolgen. (Niveau: weten)
18. Behandeling - Behandeling - De student kan mogelijkheden verschaffen aan de hulpvrager en zijn omgeving om de transfer in de praktijk toe te passen. (Niveau: weten)
19. Behandeling - Behandeling - De student kan het behandelplan tijdens de uitvoeringsfase bijstellen indien nodig. (Niveau: weten) (Kerncompetentie)
20. Behandeling - Behandeling - De student kan de doelstellingen, het verloop en het resultaat van de behandeling registreren en rapporteren. (Niveau: weten)
21. Behandeling - Evaluatie - De student kan het effect van de behandeling evalueren. (Niveau: toepassen)
22. Samenwerking - Samenwerking - De student kent de grenzen van de bevoegdheden en de verantwoordelijkheden van de logopedist. (Niveau: weten) (Kerncompetentie)

Vereiste voorkennis

Volgtijdelijkheid

- Ba2 / KV / Taal

Leermiddelen

Verplichte leermiddelen

Lowette, A., Van den Eynden, L., Keuzemodule: Kinderen met ontwikkelings- en gedragsstoornissen. 3de jaar Bachelor in de logopedie en de audiologie, afstudeerrichting Logopedie, Lessius Hogeschool. Onuitgegeven cursus.

Type

- cursus
- materiaal op digitale leeromgeving

Werkvormen

Types

- hoorcollege
- practicum
- begeleide zelfstudie

Evaluatie

Types

- mondeling examen

1e examenperiode (januari)

Mondeling examen.

Voor het gedeelte 'dyslexie en het leren van Frans en Engels als vreemde talen' is er een **verplichte taak** te maken. Deze taak is een voorwaarde om deel te nemen aan het examen.

2e examenperiode (juni)

geen examen

3e examenperiode (augustus/september)

Mondeling examen.

Voor het gedeelte 'dyslexie en het leren van Frans en Engels als vreemde talen' is er een **verplichte taak** te maken. Deze taak is een voorwaarde om deel te nemen aan het examen.

Examencontract

De wijze van examineren is dezelfde als voor studenten met een diplomacontract. De vakcoördinator deelt de opdracht mee aan de student.

Begeleiding

Er zijn verschillende aanspreekmogelijkheden :

- tijdens en na de colleges,
- vraagstellingen via mail of telefonisch.

Meertalige kinderen met communicatiestoornissen

Code: LA1oMACulVers
Groep: Keuzevakken
Studiepunten: 3
Creditcontract mogelijk: Ja
Examencontract mogelijk: Ja
Deeltijds: deel 1
Semester: 1
Onderwijstaal: Nederlands
Docenten: Aerts Glenn, Schraeyen Kirsten
Coördinator: Schraeyen Kirsten

Info voor studiekeizers

In deze cursus willen we het proces van meertalige kinderen, de mogelijke hindernissen die zij ondervinden, de meertalige diagnostiek en ook de therapeutische aanpak in kaart brengen. We hopen hiermee een kader te bieden voor iedereen die op professionele wijze bezig is met meertaligheid.

Specialisatiegraad

verdiepend

Onderwijsactiviteiten

- Meertalige kinderen met communicatiestoornissen

Inhoud

FENOMENOLOGIE

- Introductie tweetaligheid - meertaligheid
- Culturele verschillen en migratieprocessen
- Taal- en spraakverwerving bij meertalige kinderen

ONDERZOEK EN BEHANDELING

- Anamnese van meertalige kinderen
- Screening van meertalige kinderen
- Diagnosstelling
- Situering therapie voor meertaligheid binnen de logopedische praktijk
- Evidence based handelen binnen de praktijk
- Therapeutische aanpak bij meertaligheid
- Oefeningen en casussen

Doelstellingen

Beschrijving

De beroepsspecifieke competenties binnen dit opleidingsonderdeel hebben betrekking meertalige kinderen met communicatiestoornissen.

Van de studenten wordt verwacht dat zij met een verzorgde spraak en een aangepast schriftelijk en mondeling taalgebruik communiceren.

Algemene competenties

1. Denk- en redeneervaardigheid - Beroepsspecifiek kunnen redeneren. (Kerncompetentie)
2. Informatie verwerven en verwerken - Beroepsspecifieke informatie zelfstandig en kritisch kunnen verwerven en verwerken. (Kerncompetentie)
3. Kritisch reflecteren - Kritisch kunnen reflecteren op het beroepsspecifieke functioneren. (Kerncompetentie)
4. Projectmatig en methodisch handelen in functie van creatieve kennisontwikkeling - Geconfronteerd met 'nieuwe' beroepsspecifieke problemen door combinatie van bestaande oplossingen planmatig een eigen oplossing kunnen genereren/tot stand brengen of op externe deskundigheid een beroep kunnen/willen doen. (Kerncompetentie)
5. Beschikken over het vermogen tot communiceren van informatie, ideeën, problemen en oplossingen, zowel aan specialisten als aan leken - In het Nederlands mondeling en schriftelijk over beroepsspecifieke onderwerpen kunnen communiceren met vertegenwoordigers van het eigen beroepenveld en met vertegenwoordigers van andere beroepenvelden.
6. Een ingesteldheid tot levenslang leren hebben - Inzicht hebben in de beperktheden van de eigen beroepsspecifieke competenties en de bereidheid om deze via het volgen van opleiding weg te werken.

7. Teamgericht kunnen werken - Met anderen in een internationale, multiculturele en/of multidisciplinaire beroepsomgeving kunnen samenwerken.
8. Oplossingsgericht kunnen werken in de zin van het zelfstandig kunnen definiëren en analyseren van complexe probleemsituaties in de beroepspraktijk en het kunnen ontwikkelen en toepassen van zinvolle oplossingsstrategieën - Beroepsspecifieke inzichten kunnen gebruiken bij het planmatig oplossen van een grote variëteit aan authentieke (en dus complexe) professionele problemen/het uitvoeren van uiteenlopende en authentieke beroepsopdrachten in overeenstemming met beroepsspecifieke vereisten. (Kerncompetentie)
9. Besef hebben van maatschappelijke verantwoordelijkheid samenhangend met de beroepspraktijk - Begrip en betrokkenheid hebben ontwikkeld m.b.t. ethische, normatieve en maatschappelijke vragen samenhangend met de toepassing van beroepsspecifieke inzichten en gebruiken.

Specifieke competenties

1. Advies en informatieverstrekking - Voorlichting - De student kan voorlichting geven aan werkers en studenten in de gezondheidszorg, welzijnszorg en onderwijs over logopedie in het algemeen en over ontstaan en instandhoudende factoren van stoornissen op logopedisch gebied, met als doel preventie en vroegtijdige onderkenning. (Niveau: toepassen) (Kerncompetentie)
2. Advies en informatieverstrekking - Voorlichting - De student kan voorlichting geven aan hulpvragers en hun omgeving over vraagstellingen ten aanzien van ontstaan en instandhoudende factoren van stoornissen op logopedisch gebied en mogelijkheden tot behandeling. (Niveau: toepassen)
3. Advies en informatieverstrekking - Voorlichting - De student kan voorlichtingsmateriaal ontwikkelen voor specifieke doelgroepen. (Niveau: toepassen)
4. Advies en informatieverstrekking - Screening - De student kan mogelijke stoornissen op het vlak van stem, spraak, taal en gehoor vroegtijdig opsporen. (Niveau: toepassen) (Kerncompetentie)
5. Advies en informatieverstrekking - Screening - De student kan personen screenen die op verzoek van ouders, leerkrachten, artsen of andere beroepsbeoefenaars worden aangemeld. (Niveau: toepassen) (Kerncompetentie)
6. Advies en informatieverstrekking - Advies en doorverwijzing - De student kan de verwijzer en/of de gescreende personen en hun omgeving informeren omtrent het resultaat van de screening. (Niveau: toepassen) (Kerncompetentie)
7. Advies en informatieverstrekking - Advies en doorverwijzing - De student kan een advies formuleren voor verder onderzoek. (Niveau: toepassen) (Kerncompetentie)
8. Advies en informatieverstrekking - Advies en doorverwijzing - De student kan preventieve maatregelen evalueren. (Niveau: toepassen)
9. Diagnostiek - Analyse van de verwijzing - De student kan de verwijzing van de behandelende arts, tandarts of andere verwijzende instanties analyseren. (Niveau: toepassen)
10. Diagnostiek - Anamnese - De student kan relevante anamnesegegevens ten behoeve van de in te stellen behandeling verzamelen. (Niveau: toepassen) (Kerncompetentie)
11. Diagnostiek - Anamnese - De student kan relevante gegevens van andere hulpverleners omtrent de hulpvrager verzamelen. (Niveau: toepassen) (Kerncompetentie)
12. Diagnostiek - Anamnese - De student kan relevante anamnesegegevens schriftelijk registreren. (Niveau: toepassen) (Kerncompetentie)
13. Diagnostiek - Onderzoek - De student kan het onderzoeksinstrumentarium i.v.m. de stem, de spraak, de taal, het gehoor en de orale functies hanteren, teneinde gegevens te verzamelen die relevant zijn voor de voorwaarden, het gedrag en de stoornissen omtrent communicatie en oraal functioneren. (Niveau: toepassen) (Kerncompetentie)
14. Diagnostiek - Onderzoek - De student kan de verzamelde gegevens ordenen en interpreteren. (Niveau: toepassen) (Kerncompetentie)
15. Diagnostiek - Onderzoek - De student kan de verzamelde gegevens registreren en rapporteren. (Niveau: toepassen) (Kerncompetentie)
16. Diagnostiek - Diagnose - De student kan een logopedische diagnose stellen en deze formuleren tegen de achtergrond van de hulpvraag. (Niveau: toepassen) (Kerncompetentie)
17. Diagnostiek - Diagnose - De student kan de conclusies uit de diagnose schriftelijk en mondeling registreren en rapporteren. (Niveau: toepassen) (Kerncompetentie)
18. Behandeling - Analyse van behandelingsmogelijkheden - De student kan overwegen welke biologische en psychosociale factoren van invloed zijn op de behandelingsmogelijkheden. (Niveau: toepassen)
19. Behandeling - Analyse van behandelingsmogelijkheden - De student kan overwegen welke logopedische methoden en hulpmiddelen toegepast kunnen worden. (Niveau: toepassen) (Kerncompetentie)
20. Behandeling - Planning - De student kan het hoofddoel en de subdoelstellingen van de behandeling bepalen. (Niveau: toepassen) (Kerncompetentie)
21. Behandeling - Behandeling - De student kan de juiste methoden en hulpmiddelen kiezen en op systematische wijze toepassen om de stoornis op logopedisch gebied te kunnen beïnvloeden. (Niveau: toepassen) (Kerncompetentie)
22. Behandeling - Behandeling - De student kan informatie verstrekken omtrent het doel, methoden en hulpmiddelen, en het verloop van de behandeling. (Niveau: toepassen) (Kerncompetentie)
23. Behandeling - Behandeling - De student kan de doelstellingen, het verloop en het resultaat van de behandeling registreren en rapporteren. (Niveau: toepassen) (Kerncompetentie)
24. Behandeling - Evaluatie - De student kan de diagnose, de inhoud en de opbouw van het behandelplan, de behandeling zelf evalueren. (Niveau: toepassen) (Kerncompetentie)
25. Samenwerking - Samenwerking - De student kent de grenzen van de bevoegdheden en de verantwoordelijkheden van de logopedist. (Niveau: toepassen)
26. Samenwerking - Samenwerking - De student kan in zijn handelen rekening houden met het beroepsgeheim. (Niveau: toepassen)
27. Samenwerking - Samenwerking - De student kan relevante informatie van andere disciplines opvragen. (Niveau: toepassen)
28. Beheer - Documentbeheer m.b.t. het beroep - De student kan een documentatiesysteem m.b.t. literatuur over

gegevens en ontwikkelingen binnen het eigen beroep maken en gebruiken. (Niveau: toepassen)

29. Research - Evaluatie - De student kan wetenschappelijke onderzoeksliteratuur kritisch evalueren. (Niveau: toepassen)

Vereiste voorkennis

Volgtijdelijkheid

- Ba2 / KV / Taal

Leermiddelen

Verplichte leermiddelen

- Schraeyen, K., *Meertalig kinderen met communicatiestoornissen, 3de jaar Bachelor in de logopedie en de audiologie afstudeerrichting Logopedie*. Lessius Hogeschool. Onuitgegeven cursus.
- Digitale leeromgeving (Toledo): presentaties, oefeningen, links.

Aanbevolen leermiddelen

- Genesee, F. & Paradis, J. & Cargo, M.B (2004). *A Handbook on Bilingualism and Second Language Learning*. Baltimore Paul H. Brookes Publishers.
- McLeod, S. (2007). *The International Guide To Speech Acquisition*. Thomsom Delmar Learning.
- Cheng, L.R. (1991). *Assessing Asian Language Performance. Guidelines for Evaluating Limited-English-Proficient Students*. Academic Communication Associates.
- Romaine, S. (1995, second edition). *Bilingualism*. Blackwell Publishing.
- Artikels via de colleges of Toledo verspreid.

Type

- cursus
- materiaal op digitale leeromgeving
- Andere: Artikels, documentatie

Werkvormen

Omschrijving

Hoorcolleges en oefenpractica worden met elkaar afgewisseld. Tijdens de oefencolleges en discussieseminarie dienen de studenten oefeningen te maken en casussen uit te werken. De begeleide zelfstudie moet studenten aanzetten tot het zelfstandig opzoeken en verwerken van informatie. Er wordt per groep één casus volledig uitgewerkt en voorgesteld (groepswerk).

Types

- hoorcollege
- discussieseminarie
- practicum
- groepswerk
- begeleide zelfstudie

Evaluatie

Types

- mondeling examen
- paper/verslag

1e examenperiode (januari)

De student legt een mondeling examen af over de de leerstof (open vragen over theorie en toepassingsoefeningen): 3/4 van de punten.

Paper/verslag: de student werkt een casus uit en dient deze in op de afgesproken datum. Deze casus is een onderdeel van het examen en bepaalt 1/4 van de punten.

2e examenperiode (juni)

Geen examen

3e examenperiode (augustus/september)

De student legt een mondeling examen af over de leerstof (open vragen over theorie en toepassingsoefeningen): 4/4 van de punten.

Examencontract

De student legt een mondeling examen af over de de leerstof (open vragen over de theorie en toepassingsoefeningen): 4/4 van de punten.

Begeleiding

Studenten kunnen tijdens en na het college terecht bij de docent met vragen omtrent de leerstof. Zij maken gebruik van het studeercentrum voor het raadplegen van tijdschriften, handboeken,....